

BOHEMIA
Zeitung der Tschechischen
Demokratischen Federalisten
Journal of Czech Democratic
Federalists

REDAKTION
Köln-Ehrenfeld
Hansemannstr. 54-58
Telefon 5 58 38

ČÍSLO 83 SRPEN 1938

LIST ČESKÝCH DEMOKRATICKÝCH FEDERALISTŮ

MARNÉ VOLÁNÍ NA POUŠTI?

JEN ZDRAVÁ POSPOLITOST NAPRÍMÍ PÁTEŘ A DÁ SÍLU A VÍRU DO DALŠÍHO BOJE

PŘÁTELÉ, PODEJME SI RUCE - JEN TAK OBSTOJÍME A DOČKÁME!

Kdo zná Londýn, zná jistě i ono populární zákoutí v Hyde Parku, kde má každý občan možnost naprosto svobodně řešit, svobodně propagovat a hájit své názory. Desítky řečníků tam stojí denně na svých bedničkách od mýdla. Jsou mezi nimi i vytrvalci, kteří tam hlásají svůj názor již dlouhá léta, bez ohledu na to, že zástupy či hloučky posluchačů je poslouchají či míjejí bez zájmu a bez pochopení, ba často s pohrdlivým úsměškem na rtech. Je třeba podotknout, že v Hyde Parku začínal svou veřejnou činnost i nejednen později slavný politik, a že tam byla hlášána i nejedna zlatá pravda - samozřejmě i mnoho nesmyslů a marností.

Dnes, když sedám, abych napsal tento svůj článek, připadám si jako onen vytrvalec v Hyde Parku, který tam mluví již desát let. Mám aspoň podobný pocit. Neboť po deseti letech psaní, kdy jsem napsal již desítky, ba sta článků o českých problémech a úkolech exilu, vidět v duchu ty lhostejné, znužené, ba i úšklebné tváře exulantů, a přitom psát znovu, tu není možno mít jiný pocit. Vskutku si připadám, jako kdybych již po třísté bral svou bedničku od mýdla a mluvil k lidem, kteří si křečovitě zacpávají uši, přitom však křičí, že nemám pravdu -

Exil žil od prvního dne v neskrutných představách - v iluzi jakési dynamické, revoluční mafie, přitom se však zalýkal hnilobou vlastní nečinnosti. To se ozrážilo v podvědomí řad exulantů, takže byli zejména po „Madarsku“ vrženi do druhého nezdavného extrému, do úplné apatie a nevíry ve věc exilu. V táboře politická činnost začínala zpravidla razítkem, mimo tábor ustavením „vlády“. Samozřejmě „vlády“, do níž byli jmenováni jen nejbližší političtí a osobní přátelé a přirození s naprostým vyloučením domova. Je to již jakási nemoc exilu, že žil a zčásti dosud žije v představách velikášství na straně jedné a skleslé apatie na straně druhé, a v důsledku toho podceňuje, přezírá a opomíjí tu nesmírně důležitou drobnou, dílčí, řeč bych mohl říci, zanedbatelnou práci, která je jedinou, na níž síly a možnosti exilu stojí.

Tak jedním z hlavních našich úkolů, který můžeme zvládnout, je vyjadřovat vůli a citění nesvobodného domova. To ovšem znamená neustále studovat vývoj doma ve vlasti. Tak exil ovšem nemyslí celé roky a až na výjimky nemyslí ani dnes. Jednak studovat vývoj ve vlasti je pro zbytnělé panstvo v byt. Radě a vedle byt. Rady příliš namáhavé a za druhé příliš komplikované a - nic nevynášející. Proto neberou vývoj ve vlasti v úvahu a jednají, jako kdyby exil měl dostatek síly ovlivňovat a určovat duševní proudy domova. Kdyby si aspoň počínali tak moudře, jako

(pokračování na str.6.)

3. Zásada soukromého vlastnictví bude skutečně provedena. Soukromé vlastnictví je oprávněním i povinností a může být omezeno jen zákonem a to ze závažných důvodů veřejného blaha, nanejvý pak při zneužívání vlastnictví na škodu celku.

4. Hospodářské podnikání bude osvobozeno z pout komunistického státního kapitalismu tak, aby podnikatel i zaměstnanci společně a rovnoprávně spolupracovali na zvýšení životní úrovně. Přechod z bolševického systému do normálního řádu bude proveden plánovitě a zákonitě, aby nevznikla anarchie a tím i zbytečné škody hospodářské i mravní. Zaměstnancům bude zaručen podíl na zisku podniku.

(Z programových bodů SČDF)

Nebezpečné napětí na pokračování

Nebezpečné napětí na Blízkém Východě se opět na čas uklidnilo. Nová vláda v Iraku byla uznána Východem i Západem, Libanon a Jordánie jsou sice ještě obsazeny vojsky USA a Anglie, ale všech 11 arabských států se na zasedání UNO dohodlo na kompromisu o nevyměšování se do vnitřních záležitostí a tím předvedly typicky orientální dočasné vyřešení svých záležitostí. Propaganda mezi Sjednocenou arabskou republikou a Jordánií byla zastavena, prestýž Nassera v arabském světě znovu posílána.

V západě však vzniklo nové válečné nebezpečí. Rudá Čína, rozladěná nad svou izolací v mezinárodní politice, připravuje obsazení osrova Quemoy, který je v držení Formosy. Vedle toho Peking tlačí Moskvu, aby se ještě více zasazovala o uznání komunistické Číny západními státy. Čínští soudruzi tak ruší Chruščevovu koncepci koexistence mezi Západem a Východem a uznání status quo v Evropě.

USA, která se snaží elastickou politikou získat v souboji mezi Východem a Západem výhodnější pozici, začíná podporovat nacionalismus barevných národů, dodává zbraně do neklidných zemí jako Indonésie, Maroko a Iraku, jež jsou vyzbrojovány rovněž Sověty a Československem. Spojené státy se současně začínají bránit proti komunistickému osočování z protimírové politiky a souhlasí společně s Anglií se zastavením pokusů s jadernými zbraněmi a žádají iniciativně o pokračování jednání v přípravě konference velmocí.

De Gaulle nemůže stále vyřešit alžírský problém, který v podobě teroristických akcí Alžírčanů byl přenesen i do samé Francie. Francie chce svoji ořosenou prestýž restaurovat výrobou vlastních atomových bomb a nezávislou politikou, bez ohledu na celkové zájmy Západu.

Německá spolková republika odmítá navázání diplomatických styků s komunistickými státy jako s ČSR, Polskem nebo Rudou Čínou, a sleduje nekompromisně sjednocení celého Německa, což německé komunisty v sovětské zóně značně znepokojuje. Úček rektora jenské university, prof. Hämela, těsně před oslavami 400. výročí university, je dalším důkazem odporu inteligence ve Vých. Německu proti komunistické ideologii.

V USA byl odhlasován nový státní budget, z něhož je 40 miliard dolarů určeno na vojenskou obranu. Jistě důkaz, že Amerika chce všemi prostředky uchovat bezpečnost Západu před možnou komunistickou agresí.

VL Pekelský.

Změny v RFE

Po odchodu Paula Henze a Ralph Waltera, spolupracovníků na určování politického profilu „Radio Svobodná Evropa“ v Mnichově, a Don Rinkera, šéfa bezpečnostní služby RFE, má odejít z RFE i W. E. Griffith, který byl sice jen „political advisor“, ve skutečnosti však pánem a vládcem mnichovské stanice. Byl to on, kdo skutečným našim exilem pohrdal a do stanice narouboval téměř výlučně komunistické kolaboranty, byl to on, za něhož komunističtí špióni z RFE odcházeli rovnou do Prahy, byl to on, kdo politický program viděl v hlášení titoismu a tak ztratil veškerý duchovní kontakt s našim domovem. Za jeho vedení byla stanice nesčetněkrát kompromitována a jeho naprostá neznalost psychologie národů za Železnou oponou natopila nesmírné škody. Nebylo osobnosti méně vhodné pro toto postavení než byl Griffith. Povýšený, nepřístupný jakémukoli jinému názoru, svéhlavý a tvrdohlavý získával stanicí nepřátele na každém kroku. Jeho politické vedení nepřímo uvolňovalo cestu komunismu. Naši komunističtí kolaboranti v něm viděli svého velkého ochránce a kandidáta na místo amerického vyslance v osvobozené vlasti. Sny jsou dosněny a také posice komunistických kolaborantů jsou ořeseny. Je zadosťucháním všem, kdo Griffithův program potírali, že to konečně uznávají i nejvyšší americká místa.

Ing. Frank Munk, absolvent pražské Vysoké školy obchodní, od roku 1947 americký občan, byl jmenován „poradcem ředitele rozhlasu Svobodná Evropa v Mnichově pro pořady „Intelektuální spolupráce“, které informují za Železnou oponou o myšlenkovém vývoji na Západě“. - Ing. Munk je hbitý muž, který po válce byl úředníkem UNRRA a který je v oblasti obchodu zastřeš na svém místě. V oblasti duchovní však nikdy předtím neprojevil ani zájmu ani znalostí. Protože je víc jak 20 let vzdálen domova, nemůže mít ani duchovní kontakt s intelektuálními zájmy našeho exilu nebo s duchovními proudy domácími.

V Mnichově i v New Yorku se proslýchá, že změnou politického kursu RFE, která prý nastane, dojde i ke změnám v obsazení českého a slovenského oddělení RFE. Především jsou prý sečteny dny ředitele Firta, pomýšlí se dokonce na přemístění Ferd. Peroutky, ze stanice má odejít Jan Cep, který s ní má už jen volný kontakt svým pobytem v Paříži, odejde prý dr. Pecháček, který je též v New Yorku a považoval se za nástupce Firtova v Mnichově, ohrožen je Oswald Kozub-Skalický, vystřídaný má být i Miloš Vaněk, odejít má nemocný dr. Kvetko atd. I když snad změny nebudou provedeny najednou, jisto je, že dosavadní kurs neustane a že přijdou noví lidé. Stanice prodělává dny velkého neklidu a nervosy mezi zaměstnanci.

ÚTOKY PROTI EXILU

Pražská komunistická „Tvorba“ napadla dne 24. 7. tr. opět jednou politický exil útoky jmenovitě proti Fr. Klátičovi, Vr. Buškoví, Vl. Pekelskému, P. Tigrídovi, J. Papánkovi, M. Vaňkovi a J. Jostenovi, „které v podstatě pojí jen jedině: fanatická nenávisť k naší lidově demokratické republice“. „Tvorba“ cituje vybrané úryvky z „Bohemie“ (z článku dr. J. A. Bači a dr. M. Zibrina), z „Času“, „Tribuny“, „Čechoslávka“, „Zápisníku SNRvZ - Argentina“ a z „Českého slova“. Útok je psán jako vždy v typickém komunistickém žargonu, který samozřejmě vyjadřuje nelibost čs. komunistů, že exil je stále ještě aktivní a že i přes rozdílnost názorů věří ve vítězství svobody v Českých zemích a na Slovensku.

Komunisté mění historii

ARNOŠT VÁVRA

Koncem srpna tr. sešli se v Hamburku historikové z více než 40 zemí Západu i Východu. Jedním z hlavních témat byla otázka zkoumání stálí archeologických vykopávek radioaktivním prvkem C-14. V diskusích byla rovněž zmínka o nových nálezích z dob Velkomoravské říše, na nichž je dnešní komunistický čs. režim velmi zainteresován.

První ČSR nevěnovala mnoho finančních prostředků na vykopávky nebo k udržení historických památek. Doba tzv. Protektorátu zastavila samozřejmě jakoukoliv výzkumnou historickou práci. Stejně tak tomu bylo i v prvních letech po II. světové válce. Teprve v posledních čtyřech letech pracuje se intenzivně, pod vedením historiků Čs. akademie věd, na mnoha vykopávkách. Jen v létě tr. byly uveřejněny zprávy:

- 1) O výzkumu pravěkých mohyl u Protivína, založených tzv. unětickým lidem z počátku doby bronzové asi 1.700 let př. Kr.;
- 2) o vykopávkách sídliště z 1. stol. po Kr. v Zálužanech na Písecku;
- 3) o nález dalších dvou mamutích klů a dvou popelnic ze žárových slovanských hrobů

apod. ve známém nálezisti v Předmostí u Přerova;

- 4) o výzkumu staroslovanského sídliště v Dedovci u Považské Bystrice z doby Velkomoravské říše;
- 5) o odkrytí staroslovanského mauolea v Mikulčicích u Hodonína při vykopávkách nově objevené metropole Velkomoravské říše;
- 6) o nálezech kostrových hrobů v sídlišti starých Slovanů z dob Velkomoravské říše ve Starém Městě u Uh. Hradiště, které mají dokázat starší slovanské osídlení jižní Moravy, než bylo doposud v historii uváděno.

Je zřejmé, že dnešní komunistický režim sleduje středou podporou archeologické práce a historického výzkumu určitý cíl. Již dnes oznamují komunisté revoluční změnu ve zpracování nejstarší doby našich dějin. Novými nálezy chtějí dokázat centrum Velkomoravské říše v Mikulčicích, že křesťanství bylo u nás již v 8. století šířeno skotskými mnichy a existovalo již před příchodem věrozvěstů sv. Cyrila a Metoděje, jak dokazují nalezené zá-

klady staroslovanského kostelíka v Modré u Velehradu. Dále jsou dokazovány - podle nálezu v Dedovci - styky se slovanskými větvemi z jižního Ruska a Baltu, jejichž příslušníci se stěhovali na Slovensko.

Nalezené památky - podle nových čs. prací - dokazují vysokou úroveň kultury záp. Slovanů ve zpracování kovů, ve stavbách i v některých řemeslech a vyvracejí tak dosavadní názor některých zahraničních historiků o slovanské „méněcennosti“.

Čeští a slovenští historikové připravují tedy na základě nových archeologických výzkumů vydání nového zpracování našich dějin, které přinese světu mnohá překvapení. Zřejmě se v mnohém přiráží Palackého, snad i v jeho náhledu na staré Rukopisy (RKZ). Stejně i duch a odkaz našich dějin bude nově zpracován a zdůrazněn sociologických otázek bude zneužito pro doložení komunistického vývoje, jako „vyvrcholení“ českých dějin. Navštěvuje tomu velmi aktivní práce na vykopávkách a v historických archívech, jakož i cesty do zahraničních muzeí a úzká spolupráce čs. a sovětských historiků. Pro nás, kteří se i v exilu zabýváme historií, nastane těžká práce v rozeznávání pravých, nových objevů a dějinné souvislosti od propagandistických polopravd a nepravd komunistických vědců.

KDO
JE
ZDE
SATELIT?

X. Christian Science Monitor

DISKUSE

(Poznámka redakce: Příspěvky, uveřejněné v této rubrice, nemusí být shodné s názorem redakce.)

Udělejme bilanci sami

Naši exulanti jsou roztroušeni po celé zeměkouli. Na četných místech, kde se soustředilo více našich krajanů, utvořily se různé skupiny, organizace a spolky. Námnoze to byly i organizace politické, které si vzaly za úkol pokračovat v činnosti, jak pracovaly do r. 1938, nebo s přizpůsobením se exilu, pracovat na obdobném programu.

Tento postup sice někteří silně kritizovali. Někteří volali po utvoření jednotného národního exilu, což byla absurdnost vzhledem k táboru prokošickému, kterého se páni radovci dodnes tak houževnatě drží, ač nemohou nevidět, kolik za napáchali. Někteří volali po utvoření dvou stran, po vzoru Ameriky neb Kanady. Dostali bychom se daleko, kdybychom zde chtěli polemizovat, co je výhodnější. Jistě je, že celá politická struktura, jaká byla u nás a jaká je za oceánem, ač se srovnává. Je otázka, zda systém dvou stran, kde v každé jsou sloučení jak příslušníci dělnictva a úřednictva, tak i podnikatelů, středního stavu, velkokapitálu a i různých skupin náboženských a rasových, je tak ideální, aby vyhovoval i problémům naší vlasti. Je také otázka, zda náš volební systém z první republiky, systém většiny počtu stran, které ve skutečnosti byly namnoze skupinami stavovskými, byl tak zcela špatný. Největší a hlavní zlo byly vázané kandidátní listiny. Zvolený nebyl odpovědný voličům, ale straně. Vázané kandidátky způsobily utvoření gangu v každé straně. Poslanec či senátor musel být poslušen tohoto gangu. I když byl neschopný a pro voliče neúčinný, byl dán opět na kandidátní listinu, byl-li poslušen gangu. Volič tedy nemohl volit jen slušné a zaslužené a zřejmě schopné osoby, ale byl nucen volit některou kandidátku, na níž byli v popředí často lidé nehodní, neschopní nebo s rukama svázanými – nechť-li dát do urny prázdný lístek. K volbě se však dostavit musel, tak předepisoval zákon. Tím jsme si vychovali k dvacátému výročí hejno házlivých a bezpáteřných politiků a konce byly u nás tak smutné... Jinak systém těchto politických skupin, namnoze se stavovským uskupením, nebyl by nejhorší. Přinesl např. také mnoho pokrokových výhod, jež bohatý Západ dodnes postrádá a které nemůžeme nevidět.

Chybou bylo, že k vedení těchto stran a skupin v exilu se dostali lidé někdy špatní,

někdy nezkušení a skoro vždy neukáznutí. Z konkrétních případů dal by se napsat „Svejk v exilu“, který by párně nebyl o nic méně zajímavý. Docela věřím, že komunistická infiltrace nám právě nasadila mnoho takových lidí a naší chybou je, že jsme se nedovedli postarat o včasnou očistu. Nenasadili-li tam darebáky, nasadili tam aspoň hlupáky. Cinnost, když ne špatná, tedy aspoň žádná a i tak účelu dosaženo... Mnohdy z malých předsedů se stali velcí diktaři. Každý takový se domníval, že byl zvolen nadsmrti a dle toho postupoval. Schopným a slušným práci znechutil a zneškodnil.

Když se jedná o spolek „Skoč sem nebo skoč tam“ či o „Jednotu baranů z Zlámané Lhoty“, asi se nic nestane. Zabíráme-li však místo v organizaci či spolku, kde je možné, ba nutné něco udělat, dopouštíme se darebáctví, sedíme-li nečinně na židli, kde jiný by mohl vykonat kus prospěšné práce.

Je třeba tolik práce, je třeba tolik sebezapření a obětí a je třeba nejen neochabovat, ale boj stupňovat. Je potřeba zapřáhat nové bojovníky, vychovávat naši mládež, která se právě vinou těch shora uvedených tak rychle odnárodňuje. V Americe děti starousedlíků ještě ze třetího a čtvrtého pokolení mluví krásně česky. Co to znamená i jen pro Ameriku, přiznávají dnes četné komentáře v amerických novinách po vypuštění Sputníku. Doznávají, že ve školství jsou pozadu, že se na školách málo učí cizím jazykům a uvědo-

muji si, jak by to bylo žalostné, kdyby si příslušníci různých národnostních kmenů nebývali byli udrželi svůj jazyk. Jak mnoho to pomáhalo americké armádě za války a pomáhá zvláště dnes ve válce studené...

Oproti tomu děti našich uprchlíků, jsoucí v exilu pět či deset let, neumějí slovo česky. Není to zarážející a žalostné? Za svého pobytu v Londýně potkal jsem p. Jos. Jostena. Sel se svým synkem, myslím tehdy asi šestiletým. Pronikl jsem na chlapce česky. Jeho otec mi však odpověděl za něj: „On česky nerozumí. Nechci mu jeho hlavičku zatěžovat ještě i češtinou.“ Netřeba poznámky. V Torontě je krajanská skupina velmi zámožná, ne-li i početná. Má rentabilní halu, známé rekreační středisko „Masaryk Town“ a také českou školu, spojenou se Sokolom. Najdete tam dost podivuhodností. Dvě z nich se vztahují k tomuto článku. Ve škole jsou promítány ne právě vždy výchovné filmy v anglické řeči. Pověly ve cvičení bývají výlučně anglické. Rodiče děti dostávají od vedoucího učitele p. Hanky příjemné ujištění: „Nic si z toho nedělejte, že vaše dítě česky neumí. Kdyby dovedlo, stejně zapomene!“ To je řeč českého pedagoga. Jaký může být výsledek na takové škole? Není divu, že v Torontě je tolik českých rodin, tak krátce žijících v Kanadě, jejichž děti česky vůbec neznají.

Druhá pozoruhodnost překvapí hned při vchodu do Masarykovy Haly. Na stěně visí několik stop vysoká a několik stop široká tabule s nápisem asi tohoto znění: „Jsi vítán v tomto domě, kde uctíváme naše velikány, jako dr. Ed. Beneše atd. Nechod však mezi nás, nechceš-li je uctívat s námi!“ Kde je ta hlášená demokracie? Kdo mne to chce terorizovat, abych vyznával něco a klaněl se něčemu, co pro mě bylo tak zhoubné? Jak je to dlouho, co v Masarykově Halle byly volby opravdu demokratické? J.S., USA.

Černé ovce v emigraci

Měsíčník „Zápisník 1958“, vycházející v New Yorku, otiskl v červnu tr. článek Ivana Herbera s odsudšťujícími případy asimilace českých exulantů v USA. Herber píše mj.:

„Přišel do Nového Yorku starý kamarád. Po několikaletém čekání na visum v Německu. Přišel se ženou a dvěma dětmi. Oněměl jsem úžasem, když oba rodiče s dětmi hovořili jen anglicky a děti mezi sebou také... Český politický vůdce (podle své vlastní představy) mluví doma s klukem anglicky, ačkoli sám po čestí letech v Anglii a po devíti letech v Americe vyslovuje na příklad anglické slovo

„society“ jako „sosity“... Bývalý český redaktor, nyní univerzitní profesor, který si vzal za ženu českou exulantku, mluví s ní doma i před českými hosty pouze anglicky... „Prosím tě, Olgo, proč nechceš chodit do české školy?“, ptala se učitelka exulantského děvčátka. „Tatínek říká, že je to volovina“, zněla upřímná odpověď. Ten tatínek je syn z české vlastenecké rodiny...“

Škoda, že Herber tyto zahanbující případy nedoložil pravými jmény. U takových „Čechů exulantů“ nejsou ohledy na místo, což by si měl uvědomit hlavně nositel jména Herberova.

mluvit o tom, kde se rozcházíme a kde se naše cesty potkávají. Jde o víc, než o Váš záporný postoj a o naše zranění city. Jde o to, co bude dál a o to, že se musí něco stát, a to brzo, než bude pozdě pro Vás i pro nás.

Věra Pospišilová, Německo.

FABRIKOVANÉ PROCESY

Aby komunisté u nás dobudovali socialismus, přibírají si na pomoc teatrální Stránské lidové monstrprocesy. Jež mají zasažiti stále hující nespokojenost. Poslední monstrprocesy proti Slovákům v Banské Bystrici a v Bratislavě jsou toho nejlepšími důkazy.

Ukvapení komunisté se totiž prozradili sami. Již rok před procesy vyšly na Slovensku dvě knihy o „ludáctví, separatismu a zradě“. První knihu napsal jakýsi L. Lipcher „Ludácká autonómia a separatizmus“, ve které svádí vinu dokonce na dr. Perglera a gen. Gajdu, kteří prý podporovali slovenskou autonomii.

Autorem druhé demagogické knihy „Iredenta a separatizmus v slovenskej politice“ je J. Kramer. Zde je vina zase dávána slovenské menšině v USA. — A tady jsme u příčiny posledních lidových soudů. Knihy zklamaly, nepřinesly očekávaný úspěch. Pochopitelně, na zastrášení lidu jsou neúčinnějšími nůž a katova smyčka. A tak došlo k procesům, jak káže leninská dialektika, která říká, že ti lidé, kteří ztratili smysl pro živou, vyvíjející se skutečnost, musí svým životem ustoupit... Komunisté u nás dobře vědí, kde je bota tlací — na Slovensku. David, Austrálie.

CÍM PROTI KOMUNISMU?

Divím se, že prezident Eisenhower a jeho porační nedovedou přetřít takové zrádné síť, rozprostírající mezinárodním komunismem, na příklad návrhem na všehárodním nemocenské pojištění pro dělnictvo, ať již pracující v průmyslu či zemědělství. Pracují mezi zdejším dělnictvem již 6 roků a znám je a vím, jaká by to byla bomba. Zde je každý od případu k případu pojištěn pouze od továrny a to si musí sám platit (z 90%) lékárne a proto nikdy za celá léta raději k lékaři nejde — až bývá obyčejně pozdě. V tomto směru je Amerika značně pozadu. Čtenář, USA.

Napište nám i Vy svobodně svůj názor!

JEDNOU VĚTOU...

Mnichovské rozhlasové studio „Illasu Ameriky“ má být v rámci reorganizace zrušeno, personál zredukován o 75% a zbytek zaměstnanců má pouze spolupracovat s newyorskou centrálou; z Mnichova bude vysíláno pouze 6 hodin denně v anglické řeči. V Konigsteině/Německo byl otevřen tábor slovenských dětí politických uprchlíků, který vede český učitel Rudolf Krempel. 4 Revue „Ostprobleme“, která přináší překlady z komunistického tisku a politické rozborů, přestala z majetku amerického velvyslanectví do vlastnictví bonnského nakladatelství pro politiku a hospodářství. 4 Newyorský sport klub „American-Czechoslovak S. C.“ chce se zachránit před rozpadem tím, že vyzývá Slovaky, aby vstoupili do klubu: „Je na Vás, bratři Slováci, abyste tuto nabídku přijali a uskutečnili tak to, co mělo být provedeno od počátku (!), aby československý klub byl veden Čechoslováky...“; dosud totiž, podle známé praxe, organizoval tento „československý“ klub jen Čechy a poslední valné hromady se zúčastnilo jen 24 členů. 4 Arnošt Fantl (54), býv. příslušník čs. zahraničního letectva, byl v Londýně zatčen pro vraždu anglického továrníka Horace Lindsye. 4 St. Helena Kornelová a Mir. Matík maturovali v Paříži s vyznamenáním. 4 Organizace německých vysídlených jsou proti navázání diplomatických styků Bonnu s Prahou a Varšavou. 4 Vedoucí kanadského Sokola Jan Waldauf a Vlasta Tichopádová měli v Torontě sokolskou svatbu. 4 Sklářský dělník Pavel Skřeta (18) a záměčník Mir. Pešák (17) uprchli čs. sport. letadlem do Bavorska, kde požádali o polit. asyl. 4 Prof. dr. Ferd. Durčanský, předseda SOVU a vydavatel časopisu „Slovák v zahraničí“ ztrávil dovolenou na italské Riviěře. 4 Slovenští studenti Fero Kolár a Val. Berko jsou na letním kursu stipendistů university Free Europe ve Strassburku. 4 8. kongresu „Cirkev v nouzi“ v Konigsteinu/Německo se zúčastnilo 800 osob z 29 národností, mj. i 50 českých a slovenských exulantů včetně 27 kačků. 4 Hamburský ilustrovaný časopis „Stera“ přinesl 2. 8. tr. fotografii redaktora RFE v Mnichově Pravdomila Bašty-Vaňka a vysvětlující článek k dříve již uvedené reportáži „Rudé kukačky v RFE“. 4 Začátkem příštího roku bude se konat v Melbourne za účasti 17 států vletuh; mezi prvními přihlášenými státy je ČSR. 4 Z. Melbourne re-emigruje do Anglie levicový socialistický lešák dr. Brouk, českému exilu známý svou „blahodárnou“ činností v pařížském komitétu; „filosof“ Brouk po celou dobu svého pobytu v Austrálii propagoval svoji vlastní filosofickou myšlenku, již uplatňoval při každé příležitosti: „Proč to děláte? Za deset let sem přijdou Číňané a bude po všem...“ 4 Slováci v Melbourne pořádají zásluhou svého duchovního P. Tibora Sunísky pravidelné měsíční kulturní večírky, na nichž největší úspěch získává dr. Ilrus a to v úloze cikána „Ujo Čagala“. 4 Činí Vám potíže, jak zaplatit dlužnou částku za „Bohemii“ nebo jak „Bohemii“ předplatit? Vypláte obyčejný ček, vložte do obálky a zašlete na naši adresu; nemáte-li čekové konto, požádejte kamaráda nebo přítele, aby vystavil ček na „Bohemii“, zaplatte mu příslušnou částku a ček nám zašlete; případně můžete místo čeku vložit do obálky i bankovku. Děkujeme. 4 V Clevelandě pořádají krajané starousedlíci hromadné karetní zábavy, jejichž výtěžek pomáhá udržeti existenci tamního levicového „Nového světa“; těchto podniků se zpravidla účastní též nepatrná skupinka uprchlíků. 4 V provincii R. S. Pena byla odmítnutým nápadem Paraquajem uboňána nožem sl. Siminková; vrah si pak v zůřivosti uřízl hlavu. 4 P. Javorka v San Miguel byl jmenován doktorem filosofie. 4 Exulant Dobrovolaš přijel po krátkém působení v Anglii do Buenos Aires. 4 Newyorského sjezdu „Svědků Jehovových“ zúčastnila se, podle katolické „Jednoty“, i skupina Slováků. 4 Rakušanka Helga Liagen (25), která se koupala v Dyji na čs. hraniči, byla odvezena čs. pohraniční stráží do ČSR; druhý den však byla z ČSR předána zpět do Rakouska. 4 V r. 1957 obdrželo 136 exulantů z ČSR britské státní občanství. 4 Politický chameleon prof. Vrat. Bušek si přeje — podle časopisu „Čas“ —, aby se v politickém světě „o Československu raději nemluvalo“, což je zřejmě reakce jeho podvědomí, zatíženého podpisem na provolání akčního výboru nář. socialistické strany po únoru 1948, v němž mj. také Bušek vyjádřil věrnost Sovětskému svazu a Gottwaldovi a souhlas s únorovým komunistickým pučem. 4 7 (slovy; sedm) z 50.000 exulantů se zasazuje o exilové vudcovství 74 letého dr. Jaro Stránského; pro 74 letého dr. Petra Zenka je 58 hlasů (z toho bylo ale sehnáno celých 49 v jednom dopise z Austrálie); to je výsledek Stetinovy-Jostenovy ankety o vedoucí osobě exilu, na níž, podle „Čechoslováka“, došlo celkem 98 odpovědí (včetně těch 49 australských v jednom dopise); „oblíbenost“ Jostenovy činnosti je

(pokračování na str. 4.)

Svobodná tribuna čtenářů

VOLÁNÍ PO VÁZNÉ DISKUSI

Svého času jsem četl v „Bohemii“ článek „Volání po vázné diskusi“. Hledáte východisko z tohoto labyrintu světa. Může — tak se táže člověk ve spleti těchto událostí — lidstvo z této tragédie vůbec vyváznout? Může i nemůže. To podle toho, zda má, hlavně však jeho vůdci, vůli k poznání původu zla, jež bylo všeho příčinou. Lidstvu je třeba dát správný světový názor, aby bylo uvědomělé. To se dosud nestalo. Nelze přece říci, že reflex měsíčního svitu je příně světo sluneční. Ne pohádky, obal jádra, nýbrž jádro problému se musí lidu říci — a to hlasitě, srozumitelně.

Musíme umět odpustit všem. To proto, že byli umámeni „měsíčním svitem“ a neviděli na cestu životem. Oni nejsou vinni, neboť jednali jen tak, jak daný „zákon“ kázal jim. Vážná diskuse musí být vedena ne podle chuti spekulace, nýbrž podle skutečnosti a pravdy. Hra na schovávanou se ve vážných věcech nikdy nevyplácela. To je jen projev slabosti.

Doufám, že Vám jádro myšlenky nešlo a bude záležet na Vás, co dáte jako základnu k jednání v diskusi, zda původní zdroj světla či jen jeho odraz. F. K., Německo.

K STEFANIKOVĚ SMRTI

V „Bohemii“ byl uveřejněn článek o smrti gen. M. R. Stefánika. Znal jsem jistého Součka z Troje u Prahy, který již v roce 1922 musel utéct za hranice vlasti, poněvadž začal mluvit pravdu o Stefánikově smrti. Sloužil totiž v Bratislavě na vojně od r. 1918 do konce 1. svět. války a měl u sebe uschovávat plukovní rozkaz a zároveň rozkaz ministerstva národní obrany, na němž byl podepsán V. Klofáč a jímž se uděloval rozkaz, jakmile se objeví letadlo poznávací značky červeno-zeleno-bílé, aby po něm bylo hned stříleno. Bylo to právě Stefánikovo letadlo. Onen Souček byl svědkem Stefánikovy smrti. Ty rozkazy jsem tenkrát u Součka osobně četl. Před svým útekem za hranice je uschoval u gen. R. Gajdy, kde byly až do doby, pokud žil uhlav v Říchnech. Jedné noci byl však vytrázen a zmizely i ještě s

jinými důležitými věcmi, které Gajda uveřejnil. — Se Součkem jsem se seznámil blíže a zároveň jsem mu byl také nápomocen jako spojka Gajda-Medek-Klecanda a bývalý policej. prezident, pozdější min. vnitra, Bienert. Ti mu dali peníze, aby mohl uprchnout před Benešovým pronásledováním do Německa, kde potom žil v Braunschweigu. Ještě za II. svět. války jsem s ním byl ve styku. Dnes však už asi nežije. J. P., USA.

VONDRÁK CONTRA MASARYK

Pánové, ráda bych Vám řekla několik slov k Vaší brožurce „Vondrák contra Masaryk“, která se mi dostala do ruky a kterou jsem četla s velmi smíšenými pocity. Bojím se, že musím mluvit jménem mnohých těch, kteří — stejně tak jako já — byli vychováni v tradici „Masarykovy demokracie“, pokud mi dovolíte užít tohoto Vám snad sentimentálně znějícího term. techn.

Uznávám, že jste spesli autentická fakta, protože věřím, že mohu předpokládat, že by Vám Váš pocit zodpovědnosti nedovolil tak lačným způsobem znehodnocovat hodnoty, které mně — a jistě i mnoha jiným se mnou — byly nedotknutelné. Obávám se, že jistě nezůstane sama, která Vám říká, že nás to nějak bolí, že nám rozbižité vzpomínku, kterou jsme přinesli s sebou a která nám měla pomáhat.

Jedno se Vám podařilo, pánové. Podařilo se Vám rozlít, podařilo se Vám zničit. Jsem ochotna uznat, že je zdravé — a až to pochopím do všech důsledků — že je to a la long posilující, pomoci nám zbavit se dnes už neplatných ideálů, a snad vystrlíživě z opojení, které se ukázalo být opravdu jen chimérou. Ale, pánové, za to, co jste rozlili, co nám chcete dát? Prosim, zamyslete se nad tím, že každý z nás, Vy i já, potřebujeme něco, na co můžeme věřit. Zdá se být tragédií našeho exilu, že nemáme nic, ale už opravdu nic, a to poslední jsme nám teď vzali. Nesouhlasím s Vámi, alespoň ne v této věci, i když je to jenom subjektivní, citový nesouhlas.

A chtěla bych vědět, jestli už jste někdy uvažovali o tom, kde a kdy by se mohly takové věci jednou prohodit. Myslím, že by bylo zdravé, kdybychom si jednou mohli pro-

NEBÁT SE A NEKRÁST

Lidé a národy mající špatnou paměť budou dělat nutně špatnou politiku.

VIKTOR DYK
(Národní listy, 27. 2. 1927.)

SIRIUS

Není naším zvykem vésti polemiky. Záležitost nové organizace našeho exilu je však záležitostí tak vážnou, že jsme nuceni vrátit se k ní ještě jednou.

Co jsme prorokovali, stalo se. V páně Jostenově anketě o novém uspořádání exilu čteme odpovědi, které by bylo možno přijímat jen s nesuflidným humorem, kdyby nešlo o tak vážnou věc. V „Čechoslováku“ z 18. 7. tr. jeden anketář navrhuje za vůdce exilu dra. Petra Zenkla a druhý hned nato dra. Jaroslava Stránského. Sám Josef Josten konstatuje však o těchto pánech, kteří jsou členy „Rady svob. Československa“, že exil nerepresentují nebo „jen nedostatečně, neúčinně a nedůstojně“. A dodává: „To je na biletní“.

Je-li toto na biletní, co se zlepší, budou-li tito pánové, dostatečně proslulí svou neúspěšností, „volení“ exilem znovu?

„Bohemia“ prý odsuzuje „Radu“. Dovolujeme si podotknouti, že celá Jostenova anketa je odsouzením „Rady“, což konečně říká jasně zjištěním, že „Rada“ reprezentuje „nedostatečně, nedůstojně a neúčinně“. Pokud jde o Svobodnou Evropu bylo toho napsáno tolik, že se nechceme opakovat. Pan Josten je s touto stanicí zřejmě spokojen. Doporučujeme mu, aby si přečetl alespoň „České slovo“, které mu je jako národnímu socialistovi blízké! Zjistí, že i tento list není spokojen a že tam pan dr. Radimský bojuje za jinou a lepší organizaci exilu.

Napadáme prý sokolské předáky a přinášíme řadu nedoložených obvinění. Nenapadáme sokolské předáky, ale autory manifestu Akčního výboru národně-socialistické strany. Nečetli-li jej pan Josten v „Bohemii“, pak si jej může přečíst v Broučkově knize doslovně. Je ovšem národní socialisté, ba i sokolové, podporovali komunisty, kde jen mohli, to není nedoložené obvinění, ale prostá a jasná pravda.

Malý příklad: Roku 1927 rozpoutali komunisté akci, aby v českých městech byly ulice pojmenovány po Leninovi. Protože by nám pan Josten mohl říci, že jde zase o nedoložené obvinění, budeme citovat. Viktor Dyk bude snad autoritou dosti vážnou. Napsal v „Národních listech“ z 27. února 1927 toto:

„Pro návrh na pojmenování ulice po Leninovi v Turnově — jako dříve už jinde — hlasovali národní socialisté a členka výboru Sokola! — Není zvykem sebevědomého národa, aby křtil své ulice jmény svých nepřátel. — Revoluce Leninova byla nejstrašnějším ohrožením našich cílů válečných!“

Budeme citovat dál. Pan Ferd. Peroutka, dnes vedoucí osoba nár. socialistů, vytýkal jim kdysi totéž, co dnes činíme my. V květnu roku 1938 táže se v „Přítomnosti“:

„Především proč má být tato strana problémem ještě pro někoho jiného než pro sebe samu? Co na ní záleží v československé politice?“

Byl snad Ferdinand Peroutka nepřitelem „všeho československého“? Nikoliv. Kdo se totiž neztotožňuje s pohřbíváním národa, jež tato strana — bohužel — provozuje jak se zdá soustavně, není nepřitelem národa, ale právě naopak. Viktor Dyk se stavěl proti politice TGM, ale nebyl jeho nepřitelem osobním. V časopise „Demokrat“ z 28. srpna 1927 píše Viktor Dyk:

„Pan Peroutka je muž velmi klikatého vývoje. Velmi důrazně se ohrazuje proti tomu, abych individuem rázu F. Peroutky byl prohlášen za osobního nepřitele TGM. Jsem nepřitelem Masarykovým proto, že vidím v něm vážné nebezpečí pro stát, zvláště dnes, kdy bude volen hlasy komunistů. Necítím osobně, hájím zájem státu.“

Byl Viktor Dyk snad zrádce národa? Toto zrádčování by měl rozhodně odložit pan Josten, jehož rodný list ani není v Československu, protože se narodil v Bernu ve Švýcarsku. Je-li někdo toho názoru, že se exilová politika dělá špatně — a v tom s námi pan Josten souhlasí — pak si musí dát pozor na pusu a nereklamovat pro sebe právo soudce nad tím, zda je někdo vlastenec nebo není. Kdo přivedl národ na okraj úplné záhuby, není vlastenec podle našeho názoru. Kdo se však snaží napravit, co jini zpackali, není zrádce! Co „Čechoslovák“ běje s povděkem nebo nepovděkem na vědomí, je osobní věc pana Jostena. Nemluví za nikoho, pouze za svůj obchodní podnik, který má podle jeho sdělení 1.800.— dolarů měsíční režie. Jsme do té míry loyální, že neupíráme panu Jostenovi dokonce i dobrou vůli, ale musí se smířit s tím, že se nám na něm leccos nelíbí.

Pan Josten je zámožný muž, majitel dvou domů a dvou automobilů v Londýně. To je jeho osobní věc. „Čechoslovák“ stojí poblíž

oněch čl. fondů, které jdou do obrovských částek v librách a které ovládají Benešovi dědici. To už není jeho osobní věc, protože tyto fondy kdysi museli zaplatit čl. poplatníci. Když však muž takto situovaný vybírá krejčárky na „děravou střechu“, tak se nám to nelíbí — nemůžeme si pomoci. Pan Josten mohl vykonat pro exil velmi mnoho, kdyby byl uvolnil pro exil alespoň drobný zlomek oněch fondů, jež leží v Londýně, a to ne na honoře podrazníků, ale k podchyzení pracovních možností. Jsou-li ještě dnes lidé ve Valce, jsou-li ještě dnes lidé zoufalí, jsou-li ještě dnes možní podrazníci, ničící svou činností každý pokus o zlepšení, nese pan Josten za to mravní spolupodpovědnost. Vlastenčení není jen zrádčování a křik ani vybírání na „děravou střechu“. Vlastenci, naši buditelé, jednali jinak.

Ze nejsme spokojeni? Ovšemže nejsme. „Rada svob. Čsl.“ po desíti letech činnosti vydává prohlášení, v němž žádá krajany o podporu. Když jí plynuly fondy v úsivových dolarových částkách, tak o národě ani o exilu nic nevěděla. Nikdy nepřipustila, aby nějaký hlas jiný než její byl slyšen, nikdy nepřipustila, aby někdo jiný než její členové dostal slušné umístění v exilu, zabrala pro sebe všechna místa zástupců AFRC, kteří od USEPu pobírají obrovské dolarové částky za své „úřadování“, zatím co uprchlíci nemohou vyemigrovat, protože prý nejsou peníze. Když už „Rada“ vybírá, zajímalo by nás vědět, kolik už dali ti, které umístila ke korytům exilu? Kolik dali pánové Hrubý, Andriál, Zikmund a desítky ostatních, kteří předstírají péči o uprchlíky, pečují znamenitě o své bankovní konta?

Ano — nejsme spokojeni s tím korytářstvím v exilu, s pokrytectvím, s tím, jak každý z těch malých příslušňůvček poskakuje hned jako podrazník, objeví-li se člověk přímý a poctivý, ano, nejsme spokojeni s tím, že místo idealismu zapalí jakoukoliv možnost vývoje exilové profesionálů, kteří nemají

jen děravou střechu, ale často ještě něco jiného. Ano — nejsme spokojeni s tím, že „Rada“ po desíti letech cpaní se do popředí a ke korytům, zdržela vývoj exilu a neraduje se s jejího konkursu, protože jsme tím postižení stejně my a právě my, uprchlíci, kteří nečekají na křesla a kteří obětovali vše, co měli, a položili na oltář národa svá srdce, odhodlání, položili i životy za jeho svobodu. Ano — nejsme spokojeni s onou demoralisací, kterou korytníci zavedli, ani s vybíráním na „děravou střechu“. Ani s tím, že uměle prodlužují utrpení národa!

Pan Josten mluví prý za ty, kdo se „cítí politickými exulanti a nepřetrhali duševní pouta s národem doma“. Naše činnost a náš úspěch mají ten základ, že jsme nepřetrhali duševní pouta také s národem v exilu, k němuž všichni ú „radové“ a jim podobní mají neměrně daleko. Národ v exilu je jím jen kulisou pro jejich vlastní kariéry, nic víc. „Uvědoměly, organizovaný a disciplinovaný celek je vše.“ říká pan Josten. Pravíme: daleko není vše. Musí vědět, k jakému cíli byl organizován a musí vědět, že není veden za nos a podváděn. Organizace pro organizaci není nic. Národní socialisté už vytvořili národně sociální agrárníky, národně sociální lidovce, národně sociální sociální demokraty a tvoří i národně sociální národní demokraty. K takové organizaci, kterou národní socialisté ukrývají pod křídly Svobodné Evropy, nelze mít pozitivní postoj. To je jen touha po moci — nic víc. Ve Svobodné Evropě zatím dolárky plynou — v „Radě“ proud ustal a kdo ví, kdy ustane i ve Svobodné Evropě? Exil je věc vážná, odpovědná, vyžaduje postoj především mravní, nikoliv obchodní. Obroda exilu musí vzejít z něho samého, z jeho středu, lidé jej zastupující musí hájit jeho zájmy a ne zájmy jiné a především: musí mít srdce na pravém místě. Jsme vědci, že máme přátele, je velmi pěkné, že na nás nezapomněli, ale své české věci si musíme vyřešit sami podle svého — ne jinak. — Zde nemůžeme nevzpomenout slov Havlíčkových: Ztraceni jsme, jakmile bychom korouhev svobody opustili!

BENEDIKT:

Klokán

Jde obtěžkán jako listonoš s brašnou na břichu, plnou milostných dopisů —

Utíká, skáče, hopsá, kličkuje po australské stepi, po zlatém písku — Červená jako oheň je step, červenější divších rtů.

Ach, škoda, škoda, že večer má oči plny slz a z větví eukalyptusů k nebi stoupá nálek.

Jde obtěžkán jako listonoš s brašnou na břichu — z milostných dopisů zrodilo se mu mládě.

Má obličej jako on s vypálenou barvou koryt vyschlých řek — Ach, to mládě ještě neumí zaplákat a již mřít po něm puškou bílý kat.

Mluje mír. A step. Ticho. A klid. A přece je terčem pro lidi — Utíká, skáče, hopsá, kličkuje, únavou mu v hrdle vyschl již zpěv —

Červená jako oheň je step. Červenější výkřiku —

ZEMŘELA JIŘINA ŠTĚPNIČKOVÁ

V čs. vězení zemřela česká herečka Jiřina Štěpničková, která se pokusila v r. 1952 o útěk z ČSR, ale byla na čs. hranicích zatčena. Její pokus o útěk byl zřejmě prozrazen. Podezření padá na okolí RFE, které chtělo Štěpničkovou uvést hned po přechodu na hranicích, kam byli vysláni senzacechtiví novináři. Štěpničková měla již připraveno místo v mnichovském RFE. Také jedna obět nezodpovědnosti určitých kšeftářů s exilem.

SPOLUPRACUJTE S NÁMI

byla ještě pozvána vojenská jednotka z munici továrny, aby střelbou z kulometů do rovu a ohromnými vrkači pomohli dělat bouřku. Blesky a hromobití byly provedeny tak mohutně, že se doslova pohybovalo celé jeviště a Kristus na kříži byl v nebezpečí, že spadne i s lotry. Proto se nedočkali posledních slov „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“, ale volá: „Nebližte, spadnu!“ Ale to už návštěvníci divadla, dolekání blesky a hromobitím, byli v takovém údivu, že utíkali z divadla i s hasiči, kteří ani nestačili otevřít všechny východy.

Ale Pašije se staly událostí širokého kraje. Dojždějí vlaky z Brna i návštěvníci z Prahy. Polička tehdy předvedla královské divadlo.

Karel Čapek na kříži

Pan Krátký v Cařihradě a snad i krajané v Novotného řeznictví na Honolulu budou namítat, že jako ten nadpis není v uvozovkách. Ale hned je z toho vývedu.

V roce 1935 v Olavském městě Poličce v Tylově domě se hrály Pašije. Na poličské gymnasiu se dostal prof. Stránský, muž péra a kulturních akcí a tak svolal 500 lidí z různých spolků a politických stran, rozdělil úlohy a jednalo se. Nestupitelstvo muselo hlasovat o návrhu socialistů, aby předvedení Pašiji bylo zakázáno. A tehdy, ač ještě neexistovala Národní fronta, lidovci hlasovali s komunisty stejně a to proti návrhu socialistů a tak bylo povoleno Pašije cvičit a hrát. Národním socialistům se ani nepodařilo přemluvit své členy, aby neúčinkovali. Všecko to šlo spontánně kupředu. V továrnách Martinů a Scheffter se tkaly hedvábné látky pro originální úbory velekněží, apoštolů a židovského davu, a akademičtí malíři Fr. Martinů a Bukáček pilně malovali kulisy. Ing. K. Bukáček, ač protestant, byl duší všech příprav. Ježíše Nazaretského představoval Karel Čapek, stavitel varhan v Poličce, výborný ochotník. Že měl stejné jméno se spisovatelem Karlem Čapkem, dostával od Olgy Scheinpflugové vždy hubičku, když často přijížděla pohostitelsky účinkovat do Poličky. Jidáše škariotského předvedl stavitel Sirc, Kaifáše pan Martinů, Maří Magdalenu paní Martinů L. (celá to přízeň skladatele Boh. Martinů), Piláta J. Jelínek, Pannu Marii pí. Tillová, Jana Šafář atd. Zakrátko celá Polička žila ve znamení Pašiji, takže i nejuživější sociální demokrat Krenner se nemohl dočkat prvního představení.

Přišla Květná neděle roku 1935. Dva tisíce lidí zaplnilo krásný ochotnický dům v královském věnném městě Poličce. Všecko připraveno a prof. Stránský zvoní po třetí. Opona jde nahoru. Živá evangelia sv. Matouše vyvolávají u obecenstva obdiv a úžas. Je nadšen také mezi herci. Jidáš v zákulisi připíjí slováckou slivovici i s Petrem, který dovedl také třikrát Krista zapít, když napřed po zrádném Jidášově „Zdráv buď, Mstislé!“ a začtení utekl i s ostatními úředníky. Ježíš je odveden ke Kaifášovi a pak vydán Pontiu Pilátovi. Scéna, která provedením byla nejvíce pochválena. Ale Pilát pod terorem židovského davu odsuzuje, myje si ruce a důrazně říká „Nevinea jsem krvi tohoto sprave-

dlivého...“ Křížová cesta v obrazech a pak ukřižování. A tu Ježíš Nazaretský v osobě Karla Čapka visí na kříži a po jeho boku dva lotři. Je zajímavé, že lotr po pravici byl ve skutečnosti aktivním činovníkem KSČ v Poličce —

A tu nastává zatmění a zloba nebe. Poličské divadlo má scénická zařízení mnohem lepší než čelná pražská divadla a k tomu

Kulturní zprávy

V r. 1959 vyjde ve Státním nakladatelství dětské knihy mj. také kniha Karla Maye „Duch Llanc estacade“, Stevensonův „Černý šíp“, E. Kastnerův „Emil a tři dvojčata“, O. Wildea „Pohádka“, Twainův „Tom Sawyer detektivem“, Setonův „Monarcha“, Dandetova „Krásná Niverňanka“, Saint-Exupéryho „Malý princ“ a „Slzičky“, Scottův „Quentin Durward“, P. Meriméova „Colomba“, atd. Hlavní cenu na filmovém festivalu v Karlových Varech získal sovětský film „Tichý Don“ a japonský film „Nevlastní bratři“. Akad. malíř Leopold Musil z Prahy byl zatčen, protože své obrazy rozprodával pomocí vlastních zástupců. V Rio de Janeiro byla vydána „Babička“ od B. Němcové v portugalském překladě. Pařížská revue „Europe“ věnovala své letní dvojčíslo čs. literatuře s úřky od I. Olbrachta, Karla Čapka, Jar. Haška, Vl. Vančury, M. Pujmanové, Fr. Halase, J. Seiferta, V. Režáče atd. V Melbourne byla hrána česká veselohra B. Bradského „Lovu zdar“, při níž účinkovali mj. F. Vozábal, F. Popoušek s chotí, O. Jelínek, V. Vosátka, J. Tremel, J. Tůmová a S. Hlavát. Exilní houslista E. Prokop koncertoval v Rakousku. Pražská Múzejní společnost chce obnovit ošetřování zanedbaných památek po Mistru Janu Husovi v Kostnici. Černošský zpěvák Paul Robertson, známý svým prokomunistickým směřením, navštívil Prahu. V mezinárodní soutěži zemědělských filmů v Bruselu zvítězil čs. film „Tajemství řepného klubička“. V době „Jiráskova Jlonova“ v srpnu tr. byl vydáván tištěný denní zpravodaj „U nás“. Ve Kdyni v Domažlicích byla ve třech bednách nalezena pozůstatost a korespondence spisovatele J. S. Baara. Pražští malíři hrají golf v klubu „Spartak Mars Svratka“ na hřišti u Karlštejna. Členem klubu se může stát každý, kdo si zakoupí obraz člena-malíře v ceně 350.— Kčs. Divčí pěvecký sbor

„Llanelly“ z již. Walesu hostoval na Budějovicích, a bruská hornická kapela z kentské oblasti v čs. hornických městech. Historik a archivář Karlový university prof. V. Vojtěšek se dožil 75 let. Dne 22. 6. tr. zemřel sovětský spisovatel Michail Zoščenko, který koncem Stalinovy éry upadl v nemilost. Na festivalu dětského filmu v Benátkách dostal česnou cenu čs. film „Skloněná oblaka“. Zdr. Wirth, pražský historik, autor „Zmizele Prahy“, „Staré Prahy“ atd., dožil se 80 let. Vlasta a Jan Datibor, čeští exulanti-loutkáři, žijící v Londýně, vystoupili v newyorské televizi. Max Brod vydal novou knihu „Období srdce“, ve které popisuje své zážitky jako redaktor „Prager Tagblatu“ v letech před II. světovou válkou. Podle „Lidové demokracie“ vyjde v příštím roce v ČSR „několik desítek detektivních románů“. Za I. pololetí 1958 vyšlo v ČSR 2.000 knih o nákladu 23 milionů výtisků. Lidová demokracie žádá znovuvydávání cestopisných spisů Jana Hlavase. Na filmovém festivalu začátkem srpna tr. v Locarnu dostala ČSR cenu za nejlepší dětský film Břetislava Pojara „Paraplíčko“. Také celovečerní český film „Bomba“ měl dobrý úspěch. Čsl. film o cizinecké legii „Černý prapor“ byl prý, podle „Večerní Prahy“, zakoupen k promítání v Zap. Německu. „Tvorba“ ze 7. 8. tr. odsoudila vandalské trháni bible londýnským Jostenem. Básník J. Karník, vlastním jménem MUDr. Josef Svítal, dožil se v Novém Městě na Mor. 88 let. V Chicagu byl promítán český film „Bedřich Smetana“.

VONDRÁK contra MASARYK

Ještě jste nečetli tuto nanejvýš zajímavou brožuru o činnosti TGM? Objednejte v redakci „B“. Cena DM 6.— (2 dolary).

O té Nobelově ceně

DR. JAN A. BAŤA

Po sté nebo více dotázal se mne opět tyto dny krajan, téměř rozeznělý: „Jak jste se mohl vzdát kandidatury na tu Nobelovu cenu?“ „Proč Vás to udivuje?“ ptal jsem se nazpět. „No přece to je hrůza, procovství, když už Vás někdo kandidoval, abyste se lehkomyšlně vzdal takové jedinečné pocty a ještě k tomu ve prospěch nějakého neznámého generála. My jsme byli potěšeni, bylo by to pozvedlo naši národní prestiž, všech nás v exilu, i srdce našich lidí doma...“

„Na to Vám mohu odpovědět...“ řekl jsem a odpověděl tazateli a tímto odpovídám i těm ostatním, kteří nerozuměli...

Když jsem byl uvědomen, že budu kandidován pro Nobelovu cenu míru, nevěděl jsem, že oficiálním kandidátem této ceny v Oslo je za Brazílii generál Mario Candido Rondon, jeden z největších hrdinů Brazílie, která se stala – poté, když jsem ztratil vlast – mojí novou domovinou, a jejíž jsem nyní už asi 12 let občanem. Zvěděl jsem to teprve někdy na jaře, když už v CSR v několika stech továrnách a náměstích republiky byly pořádány schůze, na kterých nakomandování i nenakomandování účastníci „protestovali“ proti tomu, aby mně byla udělena Nobelova cena míru. Jsa občanem Brazílie, nemohl jsem dobře zůstat kandidátem, stavě se tak proti vůli národa státu, jehož jsem se stal příslušníkem v době pro mne nejtěžší, kdy vláda (od 1947), byl i pod nátlakem komunistů, už tehdy ve vládě, anebo – jak tvrdí „Tvorba“ – na přímý rozkaz prezidenta Beneše, mě stavěla – v nepřítomnosti – před Národní soud pomsty a odplaty (to je český název „retribuce“) a diplomatické zastoupení žádalo o mé vydání jako válečného zločince... a kterýžto brazilský stát mě ještě k tomu ochraňoval proti té zvlášti a tyranii, lžím a loupeži celou silou své diplomatické moci.

Ale i kromě ztělů občanství, tak těžce nabytého proti celé té ohromné síle čsl. a ruské diplomacie, jež tomu bránila až na nejvyšších místech v úřadě brazilského prezidenta a ministrů, jsou ještě zřetelové větší, morální, jež mne přiměly k tomu, abych se své kandidatury zřekl a to právě ve prospěch Rondona.

Především: gen. Rondona znám již 20 let a vysoce ho cťm. Považuji ho za největšího generála světa a všech dob z prostého důvodu – byl generálem míru. Je to příznakem našeho zspěchaného světa, hladného po senzacích, zpravidla planých a hodnoty jeptiči, že zůstalo před světem utajeno i samotné jméno a pověst tohoto úžasného válečníka, tohoto jediného generála míru...

Když v r. 1904 jevil se nutnost postavit telegrafní linku mezi pobřežím obchodního města Sao Paulo (nyní velkoměsto o 3,5 mil. obyvatelích), byl brazilský prezident na rozpacích. Čtyři předchozí výpravy, každá čítající stovky vojáků, techniků, řemeslníků a pionýrů se o proniknutí a postavení linky už pokusily, a skorem všechny zpravidla tam vykrvácely až do posledního muže, zatím co ještě během jejich práce linky už dohotovené byly zničeny Indiány, znepřátelenými surovým jednáním vojáků a pionýrů, kteří je prostě hubili všude, kde se s nimi jen setkali.

Prezident hledal a posléze vybral tehdy kapitána Mario Candido Rondona, syna pralesa a matky Indiány z kmene Bororo, jednoho z nejstatečnějších a nejčestnějších důstojníků mládě brazilské armády. Rondon přijal úkol, vyprošuje si podmínku, aby mohl jednati zcela po svém vlastním způsobu. Vysvětlil prezidentovi, že způsobem, jakým to dělali jeho předchůdci, to zjevně nešlo. On na to půjde způsobem svým, způsobem křesťana a vojáka-techniky. Prezident mu dal volnou ruku.

Francouzský spisovatel napsal o tom knihu. Vůbec vyšlo mnoho knih o Rondonovi a jeho díle, jeho odvaze a jeho úžasné lidské, mužnosti a schopnostech. Však žádná z nich snad nestačí ani zjišťati ani zachytiti celou tu sílu Rondonovy osobnosti...

Rondon svévůli úkol splnil, nasazuje sto-krát hrdinně svůj život i životy ostatních jen proto, aby se práce provedla bez bojů, v míru a harmonii. Je něco vysoce mravného a křesťanského v postoji, kdy před tváří stovky nahých, divokých Indiánů vystoupí z brazilského po zuby ozbrojeného předvoje jeden jediný muž, velitel těchto bílých vetřelců, a odhodí zbraň jde k nepřítelům s úsměvem na rtech, hovoří k nim přátelsky, nebojácně a mírně v jejich vlastním jazyku. Vysvětlil jim, jaké mají úmysly a že postavení telegrafní linky nejenom nepoškodí v ničím jejich zájmy, nýbrž naopak, přinese jim pomoc v nesnázích, epidemiích a v oštěstí.

Napjaté lůky se sklánějí, těviny povolují a Indiáni, prostě, důvěřivě děti pralesa, přijímají „bílého muže“ do svého středu. – Záhy jsou vyměněny dary a uzavřeno přátelství. Ba víc, Moudrý a odvážný Rondon zasvěcuje mladé muže, odvážné bojovníky kmene, do stavby telegrafní linky, učí je, kterak ji opravovat, když ji blesky a nepolodá poruší... Vypracovává smlouvu s každým kmenem o tom, že bude tuto „posvátnou linku vzájemně-

ho dorozumění“ udržovat za poplatek, který ve formě zboží bude dodáván každým rokem v den rovnodennosti od „Bílého otce“ v Rio de Janeiro.

Teprve, když se dostavila žlutá zimnice a vyhubila jistou část kmene, viděli starší kmene s „kasíkem“ (náčelníkem) v čele, jaká je ta telegrafní linka opravdu pomoc a záchrana v neohodách. Rondon volá na pomoc lékařskou kolonu z nejbližších posádek, která zachrání kmen snad před záhubou. Nyní se stala telegrafní linka skutečně posvátnou. Jako byla telefonní linka za válek v zákopech, kdy voják i v nebezpečí smrti ještě dbal, aby telefonní drát nebyl roztržen, tak nyní titíž bojovníci, jejichž otcové dříve naděně bourali tutéž telegrafní linku, nyní se stali jejími ochránci, kteří ji udržovali a opravovali i za cenu života, protože viděli, že od její činnosti závisel i život třeba celého kmene.

Rondon nedovolil postoupiti na území dalšího kmene, dokud příslušníci prvního kmene nepřenesli novému kmeni všechny ony úžasné zprávy o činnosti těch bílých přátel a ochránců, a dokud i několik členů nového kmene nezasedlo kolem poradního ohně, aby vypili s Rondonem a jeho důstojníky z tykve „chimarrão-nu“ nebo nepopili kávu podobného odvaru plodu „guaraná“. Teprve potom se výprava hnula na další území, majíc s sebou už indiánské instruktory budoucích sužů „jazyka Marianova“, jak se začala telegrafní linka už jmenovat v pojetí Indiánů. *Lingua* je jazyk, *linka* je linka. Pro Indiány to ovšem nebyl rozdíl. *Linha*, *lingua* a tak zůstalo lince jméno *lingua* a jméno Mariano po Rondonovi. Vždyť to byl jazyk, jímž se Rondon domlouval, když volal pomoc pro jejich kmen.

Nevím už, za jakou dobu dokončil Rondon

to své dílo. Trvalo to několik let. Dokončil je však a byl potom komandován na podobný obtížný úkol v džungli: mapování a vyznačení ohromných hranic Brazílie. I ten úkol splnil stejně jako mnoho jiných. Milován národem, ba všemi národy Jižní Ameriky, stal se na stará kolena ještě prezidentem „Ústavu pro ochranu Indiánů“. Až do posledního dne svého dlouhého života (zemřel v r. 1957 ve stáří 95 let) sloužil své vlasti, lidu své matky, ochraňoval jej před násilím vetřelců, pomáhaje mu udržeti se a přeorientovati se na nový druh života, aby tím neupřel.

Úžasná osobnost tohoto člověka, jednajícího i jako voják v duchu Ježíšově, zasluhovala vyznamenání Nobelovou cenou míru jistě přede všemi jinými velmi zaslužitelnými muži. Jeho lidsky vysoké, snad nejvyšší stanovisko k vojákům pod jeho velením, než je dovedl do pralesa, bylo: „Můžeme být zabiti vy, já, jeden každý z nás nebo všichni. Úspěch naší výpravy však záleží od toho, že my sami nezahijeme žádného z těch dobrých, polekaných lidí pralesa. K tomu nám napomáhej Bůh.“

A jindy: „Žena rodin a kmenů, jejichž sídliště procházíme, je pro nás svatá. Za žádných okolností nesmí být žádným z nás jednáno usupřátorský, násilně, nespravedlivě. Dejte si raději křivditi, trpěte, vědomi si toho, že tyto prosté lidi nemají důvodu, aby měli k nám důvěru. Kdokoli z vás myslí, že to je nad jeho síly – je svoboděn vrátiti se!“

Doufám, že nyní budou krajané rozuměti důvodům, proč jsem se vzdal kandidatury. Neučinil jsem to proto, že komunisté v nesvobodě vlastní usupřátali stovky protestů, nýbrž jsem cítil prostě povinnost učtiti dílo a památku jednoho z největších mužů naší doby. V tom je moje čest a myslím, že čest nás všech.

JIZNÍ AMERIKA PROTESTUJE PROTI ČS. VÝROBKŮM

To je rudý socialismus

Světového primátu ve skandálně špatných dodávkách nákladních automobilů zajistě do- byla Skodovka v Argentině. Největší brazilská revue „Visão“ přinesla 1. 8. 1958 na str. 23. tuto zprávu:

Protest proti českým nákladním autům

Kolem 700 majitelů nákladních vozů Skoda v Argentině shromáždilo se před budovou parlamentu v Buenos Aires, žádajice, aby bylo provedeno vyšetřování o koupi čs. nákladních vozů Institutem pro povzbuzení výmeny Argentiny, uskutečněné za doby diktatora Perona. Na vozzech bylo vidět nápisy otázkajících posměchu: „Nekupujte tyto nákladní vozy“, „Toto jsou tretky, brinkadla“, „Hrbíto mých úspor“, „Nefungují, žádáme spravedlnost“, „Byli jsme podvedeni“, „Tento stěp nám přináší každý den nové problémy“, „Na tomto kolovratu jsem pozbyl svůj podnik“, „Československá rakovina...“

Jedinými obránci nakladáků Skoda byli zástupce firmy, komunistické noviny a komunistická strana, jejíž je „La Hora“ oficiálním orgánem. Jak také jinak? Ti uveřejnili podrobné vysvětlení, načť drze doložili: „Není pravda, že nákladní vozy Skoda vykazují vadu výroby.“ Avšak mezitím už byl podán v parlamentě návrh, aby vláda přijala ustanovení, jímž budou voláni k odpovědnosti za nákup těchto skandálně neschopných 1000 vozů, z nichž většina se ještě dnes nachází v rukou samotné vlády, aniž byla možnost je prodati, osobně ti, kdož se provinili.

Zmetkovitost čs. výrobků už tedy není jen otázkou skandálu snadno zatusovatelného v nesvobodě vlastní, nýbrž se provalil už i do ciziny. Jaký bude mít tento případ vliv na ztrátu dobré pověsti čs. zboží, již vybudovat a získat stalo tolik úsilí během desítekleté poctivé služby? Může ještě někdo pochybovat o neschopnosti čs. vládou jmenovaných úředních podnikatelů?

Známe jiný případ z Brazílie. Zástupce zlínských strojů v Brazílii byl zaplaven stížnostmi, podle nichž montér, vyslaný z CSR do Brazílie, který zde dostává požitky, rovnající se požitkům velvyslance, provozuje službu udržování strojů tak špatně, že – jako v Argentině – dojde pravděpodobně záhy k protestu průmyslu a zákazu dovozu strojů. Zástupce předložil tyto stížnosti jak znárodně firmě, tak i přímo čs. ministerstvu průmyslu. Odpověď, kterou dostal, si dal jistě za rámeček. Reditelství znárodněných podniků mu totiž sdělilo, že nemá možnosti odvolati montéra, avšak že je ochotno vyměnit zástupce, kdyby mělo být ještě i nadále obtěžováno takovými stížnostmi.

Proč? Je to jasné. Montér se – pravda – nehodí, avšak jeho postavení jako montéra je pouze závojem, za kterým se skrývá člověk, provozující jiné věci, než jenom montování strojů.

A jak v Brazílii a Argentině, tak je tomu i jinde. Je škoda, že exilní noviny se to buď nedovědí nebo to nepublikují, ač to exulanti přece musí zajímat.

A. K., Brazílie.

Nové knihy

„A GEM FOR THE CANADIAN MOSAIC“ je kniha 110 fotografií o životě a práci kanadských občanů českého a slovenského původu. Vyd. v r. 1957 Masarykovým domem v Torontě.

Helmut Bolm! „Die Aufrüstung in der sowjetischen Besatzungszone Deutschlands“. Vydalo Spolkové ministerstvo pro všenněmecké otázky v Bonně (1958). Na 174 stranách je podán přehled, struktura a propaganda ozbrojených jednotek i zpravodajské služby sovětské okupační zony Německa, včetně krátkých životopisů vedoucích komunistických činitelů.

„Vítáme Vás do Turína“. Vydali čeští salesiáni v Turíně o příležitosti cest českých katolíků z USA po Evropě včetně návštěvy Lurd. Pěkná brožura o 64 stranách s řadou fotografií popisuje město Turín, jeho nádherné chrámy a církevní památky, se střediskem salesiánského řádu. Skvěle je vylíčen život a památka sv. Jana Bosca. Na posledních dvou stranách je otiskána výzva ke vstupu do řad salesiánských spolupracovníků. Dotazy přijímá P. Vítězslav Tarák, SDB, Via Maria Ausiliatrice 32, Torino, Itálie, a V. F. Jelišek, 4032 So. 13th Str., Omaha 7, Nebr., USA.

„Justiz in Ungarn von heute“. Vydala mezinárodní právní komise v Haagu v únoru 1958. 76 stran. Dokumentární přehled o komunistické justici v Maďarsku od září 1957 do ledna 1958.

J. C. Hronský: „Dvě slovenské Ameriky“. Vyšlo v Buenos Aires 1958. Autor přináší přehled boje amerických Slováků za národní svobodu, práce Slovenské ligu v USA a analýsu poměrů Čechů a Slováků v CSR, jakož i důvody rozpadu česko-slovenské spolupráce v r. 1948. V druhé části se Hronský zabývá prací slovenského kulturního spolku v B. Aires. 45 stran.

Jan E. Bor-Zatko: „Msgr. Milos K. Mlynarovic“. Vydal v červnu 1957 Rev. Ján J. Lach, Whiting Indiana v USA. 266 str. Cena 3.- dol. Autor rozebírá dílo a život slovenského básníka, papežského prelata M. K. Mlynaroviče, který se narodil dne 1. června 1887 v Studence, okr. Malacky a v r. 1914 vyemigroval do USA, kde jako slovenský katolický kněz vydal řadu knih a v r. 1955 se stal členem Mezinárodní katolické akademie. J. E. Bor-Zatko, žijící v Argentině, je dnes nejvýznamnějším kritikem slovenské literatury.

Jednou větou...

(pokračování se str. 2.)

potvrzena také tím, že po dlouhohleté propagandě dostal z Anglie celkem 10 názorů (až včetně názorů jeho pěti zaměstnanců); trochu slabě za ekvivalent 40 liber měsíční podpory z okolí P. Zenkla. † Dp. opat Lev Ondrák z USA vedl skupinu 200 krajanů z USA, Anglie, Německa a Rakouska do poutního místa Lurd; mezi jinými se zájezdu zúčastnili rovněž redaktoři „Katolíka“ dr. Stránecký a Petřík. † John Albert se stal fideitem maichovské redakce „Hlasu Ameriky“. † Sudet. Němci podali na americká místa ostré memorandum proti činnosti RFE v Mnichově. † Jan Snížek, známý pražský satirik, byl nedávno stížen v USA mrtvici, z níž se však již zvolna zotavuje. † Z USA se znovu vrátil do RFE v Mnichově dr. Lub. Stolička. † V USA byl vydán zákon o odškodnění Američanů, kteří ztratili majetek v komunistické CSR; odškodnění bude vypláceno ze zabavených 9 milionů dolarů, které složila čs. vláda v USA na zakoupení ocelárny pro CSR, jež po únoru 1948 již nebyla dodána. † Před civilním soudem ve Würzburgu probíhá proces, který vede dr. Otto Habsburg o uznání titulu pro svou dceru jako vévodkyni z Rakouska a královskou princeznu z Uher; jak známo, Německá spolk. republika uznává zákon rakouské vlády z r. 1919 o odejmutí titulů Habsburkům. † Franta Klátal, redaktor „Času“ v New Yorku, stal se ze sympatií členem výboru spolku „Otakar“, který sgružuje číšníky a sklepmistry. † Měsíčník „Čs. přehled“, vydávaný čs. oddělením Free Europe Committee v New Yorku, přestal vycházeti; také časopis „Naším ve Francii“ vyjde v září naposled, neboť „Čs. pomocný výbor“ v Paříži zastavuje pro nedostatek finančních prostředků svou činnost; americká podpora od USEP byla zastavena. † „Odborové rozhledy“, vydávané v Paříži Arno Haissem, budou vycházet tiskem. † Dne 20. 7. tr. konal se v Torontě v Stefaniktown „Slovenský den“, pořádaný kanadskou Slovenskou ligou za účasti 3.000 Slováků. † V nemocnici v Kasselu zemřela býv. herečka německého divadla v Brau Else Dietrichová (67). † Zašlete nám adresy krajanů, kteří by se zajímali o odběr „Bohemie“. † A. J. Susz spolupracuje v Clevelandě s „Hlasem Ameriky“ v natáčení reportáží o životě českých krajanů v Ohio. † „Newyorský deník“ z 21. 7. tr. píše, že maďarský komunisty popravený generál Maletier se narodil v r. 1922 v Košicích a že tudíž byl slovenské národnosti. † V Londýně byla otevřena na Oxford Street kancelář ČFDOKu. † Několik členů Slovenského studentského sdružení protestovalo začátkem srpna tr. před budovami RFE v Mnichově transparenty proti čsl. oddělení, žádajice jeho rozpuštění a současně zřízení samostatného slovenského oddělení. † V Cedar Rapids obdrželi americké občanství čeští exulanti Strolená, Klímová, Vónáček a Nosková. † Mezinárodní konference „Křesťansko-demokratické unie“ v Bruselu se zúčastnili dr. Ad. Procházka (býv. ministr Nár. fronty), Edmund Rehak a Boh. Bunža. † Jak se dalo předpokládat, dr. Alex. Heidler neodpověděl na výzvu „Slovenského Slovenska“, aby pomáhal ke sblížení Čechů a Slováků. † V Melbourne zemřel Jan Greenwood, býv. člen čs. obrněné brigády ze II. světové války. † Tři další mladí uprchlíci z CSR požádali v Rakousku o asyl. † Jostenov „Čechoslovák“ zastává i pro budoucnost odsun sudet. Němců a farižejsky se dovolává USA: „Když skončila válka za nezávislost, americký národ, vzešlý z toho boje, vyhnal třetinu svého obyvatelstva, lojalní britské občany, aby svou nezávislost zajistil. Tohoto příkladu se dovoláváme.“ (Pozn. red. B.: A co Indiáni?) † Na bavorsko-čs. hranici byl zatčen Erwin Schach, který chtěl autem přejet ilegálně do CSR. † Josef V. Lysák byl v Chicagu opět zvolen předsedou Ústředí moravských spolků. † V Johannesburgu žije té. asi 50 Čechů a v Kapském Městě asi 30. † V Spálka z Caracasu navštívil Kanadu. † V Cedar Rapids zanikl Český reformovaný kostel a rovněž organizace „Czech Fine Arts“; Georg J. Naxera si stězuje v „Novém domově“ na rychlé odumírání české kolonie v USA. † „Věstník čs. Národní rady americké“ se rozhořčuje, že v jednom „Slovenském národním spolku – T. G. Masaryk“ byl Viktor Nesnadným podán návrh na vypuštění jména TGM z názvu spolku; návrh byl zamítnut. † Býv. nár. socialistický poslanec Antonín Bartoš protestoval v „Newyorských listech“ proti způsobu rozšiřování zastupitelstva RSC, čímž by prý mohla vzniknout další „velmi těžká vnitřní politická krize“. Bartoš tím podal další důkaz své politické naivnosti, neboť ještě věří v životnost RSC. † „Uprchlícký výbor“ v Mnichově zavíel definitivně svoji kancelář na Gabelsbergerstr. † Karel Erban, býv. čs. vyslanec v Holandsku, dnes redaktor RFE v Mnichově, odejel i s manželkou na přechodnou dobu do USA. † Z USA se vrátil do RFE v Mnichově překladatel Picka. † V Mnichově zemřela krajan

(pokračování na str. 5.)

Zreadlo domova

Plánování nade vše

V zahraniční politice pokračuje ČSR plánovitě v barevném světě a v Jižní Americe. Delegace Kambodže a Habaše navštívily ČSR a nová revoluční vláda Iraku navázala s Prahou diplomatické spojení. Vedle Habaše chce rovněž Pakistan, jehož ministru výživy byl v Praze, rozšířit obchodní styky, což sledovala i čs. delegace při své návštěvě v Uruguayi.

KSC pokračuje v náboru mladých členů do strany, aby konečně byl zastaven úbytek členstva, který trvá od května 1948, kdy měla strana o 1 milion příslušníků více než dnes. Pozoruhodný je stoupající antisemitismus mezi komunisty a usuzuje se, že až 90% Židů bylo z KSC již vyloučeno nebo ze strany vystoupilo.

Komunisté se ve své propagandě stále více snaží využít pro své plány celého člověka a od pracujících se nezádají jen normální výkon, nýbrž i „kolektivní zodpovědnost“. Úvodník „Rudého práva“ ze 14. 8. tr. je věnován tomuto tématu pod neobvyklým nadpisem „Bez lásky to nejde“ (!).

Jednou větou...

(pokračování ze str. 4.)

Koerlandová. Dr. Theo Longauer z Jižní Ameriky se v mnichovské nemocnici podrobil operaci. Dr. Jožo Vorlíkovi, býv. cizineckému legionáři, se narodila v Erdingu/Německo dceračka. V. Simek absolvoval dramatickou fakultu v Los Angeles. Exulant Lubor Zink se stal vedoucím redaktorem kanadského časopisu „Brandon Daily Sun“. Křestanské listy, které vycházely v Kanadě, spojily se s chicagským měsíčníkem „Hlas lidu“. Prof. Vratislav Bušek byl zvolen do nového oblastního výboru Čs. Nár. rady v USA jen jako pokladník (!) Clevelandský „Nový svět“ věnuje v poslední době větší část místa „švejkovinám“, kdežto pro pravdivé články o Nár. frontě v ČSR a o komunistických kolaborantech místo nemá. Sl. B. Chvojková byla v Buenos Aires graduována na doktoru veškerého lékařství. Václav Sourek s chotí se zastavili na cestě do USA v Paříži. V Cedar Rapids v USA zanikl „Klub přátel české hudby a je obava, že i „Ochotnické družstvo“, založené před 50 lety, bude likvidovat. Mir. Stavínova měl v Mnichově motocyklovou nehodu. Býv. majitel časopisů „Svornost“ a „Amerikán“, zaniklých v Chicagu, Henry Weber, je dnes vědцем výprav starousedlíků z USA do ČSR. V Paříži zemřel na otravu hubami J. Uhlíř, výrobce bižuterie. Anton Longauer byl na základě intervence funkcionářů SNRVZ propuštěn z vězení v Innsbrucku/Rakousko; jak známo, pražská vláda žádala o jeho vydání v souvislosti s procesy proti bývalým příslušníkům Hlinkových gard v Bratislavě. Nejstarším obyvatelem Berny v USA je 95 letý Čechomáčan Josef Diblík. Moraváci uspořádali v Plzeňském parku v Chicagu již 12. tradiční národopisný „Moravský den“. Mezi členy poradního sboru mezinár. sdružení spisovatelů při UNO je také „spisovatel“ Jan Papánek. Prof. F. M. Hrachovský, člen Ústřední moravských spolků, navštívil ČSR a národopisné slavnosti ve Srážnici. Na přestavbu sokolovny Tvrz v Clevelandě bylo až dosud získáno 28.500 dolarů. Clevelandský dirigent George Szell působil před lety v Praze, na kterou podnes rád vzpomíná; původem je Maďar a v tělese, které diriguje, je též několik hudebníků českého původu. Josef Martinek z Tucsonu v Arizoně, bývalý redaktor „Práva lidu“, informuje tamní krajany o největším postavení Československa, při čemž zmiňuje, že sociální demokraté na něm mají větší podíl. Cestovní kancelář amerického legionáře Freda Holubla se učeně chlubí v clevelandských novinách jmény krajanů, jež vypravila na cestu do Československa. V Clevelandě je mnoho vynikajících osobností českého původu, avšak tzv. krajauského života se vůbec neúčastní: jednou z nich je Alfred Benesch. „Slovenský žit“ (Sydney) otiskl z „Bohemie“ článek Vl. Vladyky o Stefánkové smrti. Předseda australských Slováků v Sydney, prof. B. Navrátil, přednášel v sydneyjském Rotary-clubu o poměrech na Slovensku. Dr. Daniel Kušát se v USA oženil. Slovenska Marienka Česneková se v Syneju provdala. Prof. Dr. Rud. Wierer a Dr. Boh. Wiererová oslavili v Brückenau/Německo dne 23. 8. tr. stříbrnou svatbu, již se zúčastnila i dcera Alexandra z USA; požehnání udělil a přonesl projev prof. Dr. Dr. Štěpán Kukolja. Z Brisbane vyemigroval do USA Slovák Dušek s rodinou. Slovák Jarko Halanek z Brisbane se oženil. Dr. Alex. Heidler z RFE v Mnichově odletěl do Hamburku na dovolenou; prosí, aby se, že v rámci změn v RFE bude vyměněn.

V souhrnné zprávě o výsledku hospodářského plánu za 1. pololetí se tvrdí, že produkce vzrostla o 11%. Bytová výstavba je však stále pod plánem a na mnoha výrobních úsecích plán nebyl splněn. Např. v těžbě ropy, ve výrobě plechů z ušlechtilých ocelí, v produkci amoniaku, cibulí, vepřového sádla a pšenického pečiva. 72% půdy je dnes v socialistickém sektoru. V zahraničním obchodě klesl obrát se západními státy o 1%, stoupl ale s Vých. Německem o 26%, s SSSR o 17%, s Polskem o 13% atd.

Životní standard pracujících zůstal, podle oficiální zprávy, na stejné úrovni jako v 1. pololetí 1957, přes zvýšenou pracovní výkonnost a výrobu. O něco lépe jsou na tom ve srovnání s r. 1957 členové kolchozů.

Vnitropoliticky se situace v ČSR stále zosťhuje. Likvidace nesocialistické třídy pokračuje, její písemné styky se zahraničím jsou opět kontrolovány a je dokončováno odsouňování jejích příslušníků ze zodpovědných a lépe placených míst. Nevážnost ke

Některá další úmrtí

V Praze zemřeli: Josefa Michálková, roz. Pirklová (70), chot. fed. škol v. v.; Marie Mejstnarová; ing. Jan Ullmann (75); Jarmila Doskočilová, roz. Babáková; Vl. Janota; prof. J. Fiala (70), pedagog na Vys. škole ekonomické; Josef Konečný (82); Dr. Ed. Outrata (60), býv. fed. Zbrojovky a býv. ministr londýnské zahrani. vlády, který se připojil ke komunistům; ing. Jan Markvart; Jan Jakoubek, fed. škol v. v.; doc. dr. ing. A. Schönfeld, vělelařský výzkumník; Marie Čermáková, roz. Lencová; Ferd. Mašek (83), býv. mag. fed. v Praze VIII.; Vilma Kaiserlová; Krista Baumruckerová (84); Jos. Síchová; Fr. Prošek (38) archeolog; Rud. Nejedlý, min. rada min. železnic v. v.; Karel Pírník (58), člen baletu Nár. divadla; JUDr. K. Zámčí, vrchní polic. rada v. v.; Ilana Faltysková-Vačková (86), vdova po hudebním skladateli Václavu Vačkově; V. Hlava-Svoboda (63), sport. žurnalista; Jos. Dufková; Karla Dryjová, roz. Fröhlichová; Al. Lepoldová; Eleonora Cikánová; Kamila Knoblochová; Ludmila Pítrmanová; Klára Popperová; Karel Skřivan (55); Marie Vocilková, roz. Horáková.

V Kladně zemřel J. Ferenc (77), hudební skladatel; v Chodově Jos. Kotapiš (87), úř.

Z DOMOVA VE ZKRATCE

Německá spolk. republika podala přes US velvyslanectví v Praze protest proti překročení bavorských hranic čs. pohraniční stráž, která dne 4. 8. tr. při pronásledování jednoho desertéra obsadila na několik hodin bavorskou pohraniční osadu Treppenstein a provedla bezúspěšné domovní prohlídky a výsledky německého obyvatelstva. Německý tisk charakterizoval předpád obce slovy: „Mladina teror“. „Předpád Čechů na německou vesnici“ apod. Uprchlík však dostal v NSR samozřejmě právo azylu. Pro špiónáž byl vypovězen ze švýcarska tajemník čs. vyslanectví Jaroslav Antoš. Udržoval styky se švýcarským důstojníkem H. U. Berti, který se při návštěvě ČSR zamiloval do „přívodkyně cizinců“ a byl pak Antošem využit ke špiónáži pro ČSR. Dne 28. 6. tr. bylo v bratislavském kostele sv. Martina vysvěceno pro celé Slovensko jenom 8 nových kněží. Dosavadní šéf gen. štábu gen. Kratochvíl byl nahrazen gen. Rytířem. Důkazem naivnosti amerických turistů je případ Johna Bachmana-Harcastle, který se nechal 9. 8. tr. vyfotografovat z rakouského území, jak překročuje drátěné pletky do ČSR. Radost ze sensačního snímku mu však pokazila čs. pohraniční stráž, která amerického občana zatkla. Bulletin bonnského vládního tiskového a informačního úřadu uveřejnil 2. 8. tr. zajímavý článek o neobděláné půdě v českém a moravském pohraničí. Rudolf Kozdera byl odsouzen pražskými civilním soudem za neplacení alimentů na 1 rok vězení nepodmíněně. Delegace brazilských lékařů navštívila ČSR. Důvaz starých aut ze Západu do ČSR je značně omezen zvýšením cla. Celní poplatky byly čs. úřady zvýšeny z Kčs 1.000 na 12.000,-. Podobně také u radiopřijímačů, televizorů atd. Při úpravě čs.-polských hranic byla Polsko odstoupena čs. obec Leichenfeld u Zuckmantelu, zatím co obec Schubertskrog, patřící dosud Polsku, byla přivtělena k ČSR. K 1. 9. tr. se v ČSR připravuje soupis všech duševních pracovníků a odborníků podle vzdělání. ČSR letos navštíví 2.000 starousedlíků z Kanady a USA, kteří tan. utratí asi 1 milion dolarů. „Rudé právo“ z 8. 8. tr. napsalo, že 627 rodin (12) v Brně je zásobováno roznáškovou službou mlékárenských výroby. Brno má dnes přes 310.000

státnímu majetku je na denním pořádku a soudy mají plně ruce práce. Tresty za rozkrádání „socialistického majetku“ jsou dnes mnohem přísnější a pohybují se průměrně kolem 10 let.

Ideologická práce je stále zesilována. Kritika poměrů nebo kulturní a ideologické diskuse zmizely ze stránek čs. tisku. Komunisté se však přitom snaží rozšířovat duševní obzor svých členů a po prvé od r. 1948 budou opět vydávány některé spisy starých filosofů. Aristotelem počínaje, ovšem s příslušnými marxistickým objasněním.

Hospodářské sloučení ČSR se sovětským blokem pokračuje a největší úsilí je vynakládáno na kooperativu průmyslu, již má však být zcela dosaženo až v letech 1960-65. Z toho důvodu jsou již dnes uzavírány mezi komunistickými státy dlouholeté obchodní smlouvy a jsou připravovány perspektivní plány výroby a výstavby hlavně s SSSR, Polskem, sovětskou zónou Německa a s Maďarskem.

Obětí, které ČSR přináší výstavbě různých komunistických států včetně Číny, Koreje a dále tzv. nevyvinutých států barevného světa, jsou na úkor životní úrovně čs. obyvatelstva. Proto není o nespokojenosti nouze. Ovšem komunistická policie je na stráži a dnes je znovu i kritika nedostatku určitého zboží bezohledně sůhána.

MTP.

SVETOVA MISTROVSTVÍ

V letních měsících tr. byla uspořádána řada mistrovství, na kterých ČSR dohla jen střídavých úspěchů. V mistrovství parašutistů v Bratislavě skončili muži ČSR na 2. místě za SSSR. V mistrovství světa v kolové umístilo se Československo na 4. místě, v krasojízdě se umístil křišťálěk na 5. místě. Ve vodáckém mistrovství světa v Praze byly neúspěšnější Sověty a Záp. Německo. Čs. reprezentanti nevyhráli ani jeden zápas. V mistrovství světa v lukostřelbě v Bruselu se čs. ženy umístily na 2. místě zatím co muži zklamali a obsadili pouze 7. pořadí. V mistrovství světa ve střelbě v Moskvě dosáhlo Československo dvou pěkných úspěchů. Vyhrálo před SSSR a USA ve střelbě mužstev pistolí velkého kalibru a ve střelbě mužstev pistolí malého kalibru se umístilo na 3. místě za SSSR a USA. Ve světovém mistrovství v fecko-rimském zápase v Budapešti vyhlí reprezentanti ČSR úplně naprázdno.

ZPRÁVY Z ČS. SPORTU

V tenisovém turnaji o Galevi pohár porazila NSR ČSR 5:0. Čížek se stal mistrem Evropy v jízdě na motocyklu 250 cm. Lehkoatletické utkání mezi SSSR a USA skončilo u mužů vítězstvím USA 126:109, a u žen vítězstvím Sovětů 63:44. Rudolf Krčil, býv. hráč německého FK Teplitz a Slavie, převzal trenink mužstva Banič-Děčín. Vik, bývalý hráč Slavie, trénuje nyní Tauran Teplice. Na zájezd Spartak Praha v NSR vyhrál Spartak nad VfB Stuttgart 4:1, v Braunschweigu 1:0 a prohrál s HSV Hamburg 4:2. Anton, bývalý trenér ledního hokeje v Dukle Jihlava, stal se poradcem hokejové sekce v sovětské zóně Německa. Č. Stolní tenista Andreadis, který byl koncem mr. zatčen pro pašeráctví, je již opět na svobodě a trénuje mladé tenisty. Dr. Cvetler, býv. hráč Viktorie Žižkov, trénuje nyní Dynamo Kutná Hora. Sachové olympiády v Mnichově se za ČSR zúčastnili: Dr. M. Filip, J. Fichtl, L. Pachman, J. Kozma a náhradníci J. Rejdl a J. Selc. Conollyová-Fikotová startovala v Budapešti za ČSR; hodila diskem 47,55 m a obsadila 2. místo.

EVROPSKÉ MISTROVSTVÍ ATLETY

Ve Stockholmu bylo 24. srpna u. ukončeno lehkotatletické mistrovství Evropy, kterého se zúčastnilo také 24 sportovců z ČSR. V celkové klasifikaci se čs. reprezentanti umístili na 6. místě za vítězem SSSR, Německem, Polskem, Anglií a Švédskem. Dobyli však pouze jednu zlatou medaili a to ve vrhu oštěpem D. Zátopkovou (56,02 m). Druhá místa obsadili: Lánský ve skoku vysokém (210 cm), Mertová v hodu diskem (52,19 m) a Skobla v hodu koulí celkem slabým výkonem 17,12 m. Dobré výkony ještě dosáhli Mandík na 200 m (21,4), když v rozběhu dosáhl dokonce času 21,0 sek., Brlica skončil v běhu na 3.000 m překážek na 5. místě časem 8:46,6 a čs. štafeta na 4x100 m se umístila překvapivě na 4. místě časem 40,7. Rada čs. atletů však zcela selhala, jako např. Jungwirth, Jurek, Hanka atd. Nejprekvapivějším je slabý výkon čsl. sportovců na 5.000 a 10.000 m, což je důkazem trenérské neschopnosti F. Zátopky, který ani pod vlivem mohutné sportovní-politické propagandy nedovedl vychovat mladé nastupce. V celkovém ohodnocení dnešního čsl. sportu je od r. 1955 zřetelná sestupná tendence. A. V.

STATNÍ LIGA KOPANÉ

Po dvou kolech vede opět Dukla Praha, která porazila Slovana Bratislavu 1:0 a Žilinu 3:2. Nováček Ústí/L. prohrál proti Dynamu Slavii Praha 0:2 a s druhým nováčkem Stalíngrad (dříve Bohemians) 2:3, který mimo to ještě remizoval s Žilinou 0:0. Bez bodů je zatím Ríl Brno, Ústí/L. a Jednota Košice.

50 židů. 5.000 mladých cizinců zruvilo prázdniny v čs. letních táborech. 6 členů delegace západoněmeckých odborů navštívila v srpnu tr. na 12 dní ČSR. Rumunská vojenská delegace navštívila ČSR. Nový televizní vysílač „Morava“ zahájí 1. října tr. pokusné vysílání. Do r. 1960 má být v činnosti celkem 8 vysílačů čs. televise a výroba televizorů má vzrůst na 750.000 kusů ročně (1958: 120.000). V Pardubicích se konala výstava „Boj proti špiónáži“. Dr. Piette P. Briehli přeletěl z čs. sportovním letadlem „Super Aero“ Atlantický oceán. ČSR exportuje do Egypta 10 tun protituberkulózního přípravku PAS, a 5 tun do Jugoslávie. V Hradci Králové byla zatčena skupina mladistvých, která vyráběla a prodávala pornografické fotografie. Mladá Boleslav bude spojena s Kosmonosy v jedno město. 1 litr benzínu o 72 oktanech stojí v ČSR 4,30 Kčs. Administrativa dodávek zboží v ČSR má sídlo v tajném oddělení ministerstva zahrani. obchodu v Praze, ve 4. poschodí býv. Petšickova paláce (za války sídlo Gestapu).

VOLÁNÍ NA POUŠTI

(pokračování ze str. 1.)

onen muž v Saint-Exupéryho „Malém princí“, který si hrál na neomezeného vladaře, jehož na slovo poslušná celý vesmír, přitom se však řídil zásadou, že jeho rozkazy musí být tak rozumné, aby byly vykonány. A proto, když dával rozkaz slunci, kdy přesně musí toho dne zapadnout, podíval se nejprve do kalendáře, kdy zapadne. Naši exiloví „vladaři“ ovšem tak moudří nejsou. Nemohou nebo nechťejí brát na vědomí desetiletý vývoj ve vlasti a všechny ty nesmírné změny, jak hospodářské, společenské, kulturní, tak i generační, a jednoduše určují, že národ se vrátí k době 1948, 1945 či 1938 – pokud ovšem neupadli do druhého extrému, že se z malomyslnosti již vzdali veškeré naděje. Jednájí prostě tak, že kdyby se dnes nebo zítra vraceli domů, vraceli by se jako cizinci, kteří poměrně u nás ve vlasti a myšlení národa vůbec nerozumějí. Jejich hlas by mohl být slyšen jen v jediném případě: kdyby se vraceli na cizích bodáčkách. To by ovšem znamenalo do vlasti sice osvobození od komunistů, ale nesvobodné, v níž by byl vynucován respekt cizího bodáka. A jelikož vše nasvědčuje tomu, že některé exilové panstvo spekuluje právě na tuto možnost a proto je ochotno za tučný žlab sloužit dnes kdekomu, kdo přichází v úvahu, že by svým bodákem mohl zítra podepřít jejich hlas, je nutno se vážně zamyslet nad otázkou, zda chceme takové osvobození!

Jistě jsou mezi exulanti i takoví, kteří podobně „osvobození“ rozhodně odmítají, přitom však v dobré víře budou i nadále hlásat návrat k roku X. Ti by si měli uvědomit, že vše podléhá vývoji, jak osoby, tak i národy a celá lidská společnost. V důsledku toho lidé, kteří ještě včera stihli svět, dnes by byli svým vystoupením neúspěšní, ba často i směšní. Ideje, jež nadchly lidstvo včera, často nenalézají ohlasu dnes a to ani u těch samých osob, které ještě včera byly ochotny za onu ideu zemřít. Zde je přímo příznačnou reakcí západoněmeckého obyvatelstva, když je v kině někdy uváděn záběr z Hitlerovy či Goebbelsovy řeči. Tytéž projevy, které včera přímo fascinovaly miliony lidí, jsou dnes provázány bouří smíchu. Stejně tomu zákonu vývoje podléhají i směry umělecké, móda atd. – a tedy i společenské a hospodářské uspořádání ve státě. Přitom je jen přirozené, že věčné pravdy zůstávají věčnými. Ty totiž jsou a musí být naplní každého směru a v každé generaci, pokud se jedná o směr mravní a zdravý.

Exil má pečlivě studovat vývoj doma a své poznatky neustále konfrontovat s poznatky, které získává v zemích svobodného Západu, aby – až se jednou vrátí do osvobozené vlasti – své poznatky, svá porovnání a závěry přinesl národu darem do vínku. K tomu má exilu dnes dopomáhat exilní tisk, který má informovat o vývoji doma nezkráceně, kriticky, ale věcně a ne v báchorkách a nafouklých bublinách.

Kdo není slepý na obě oči, vidí ve vyspělých zemích Západu – at je to Amerika, Záp. Německo aj. – bouřevzatou snahu o vyrovnání propasti mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem a o dosažení nové struktury společnosti v průmyslových a jiných hospodářských podnicích: Zaměstnavatel se ve vedení podniku dobrovolně vzdává ve prospěch zaměstnanců přebytků svých práv, jež doposud někdy hraničily až v osobní svobodě. Sklání se tudíž k zaměstnanci a dělá z něj spolupracovníka, který při vedení podniku spolupracuje, má podíl na zisku a má tedy i osobní zájem na jeho prosperitě. Ve vyspělých zemích Západu

jsou za tím účelem vybudovány a bohatě dotovány rozsáhlé instituty, které tento problém jednak studují a hlavně školí pracovníky a zájemce ze všech vrstev obyvatelstva (z řad zaměstnanců, zaměstnavatelů, národohospodářů, učitelů, studentů, žurnalistů atd.), kteří mají spolupůsobit na této nenásilné průmyslové revoluci. Bylo zjištěno, že provedení takové revoluce může být neúčinnější čelena komunistickému nebezpečí. A dalším poznatkem je, že tato nová struktura je prostě strukturou zítřka.

Svět kráčí tedy kupředu nezadržitelným krokem železného zákona vývoje. Jen exilní panstvo pohodlně klíma z jankovité fantasie, je o návratu k roku X. Přitom právě naše vlast má pro případ šťastného osvobození (že by nebyla proměněna v atomovou poušť) ty nejlepší předpoklady k vytvoření myslitelně nejvhodnější společenské a hospodářské struktury zítřka. A to z toho důvodu, že je již dnes země průmyslově vysoce vyspělou, v níž je vše zastatelné, takže základy nové struktury by byly kladeny mnohem snadněji. Byly to právě tyto závažné důvody, které vedly Sdružení českých demokratických federalistů (SCDF) k tomu, že již v roce 1951 při vyhlášení svých programových bodů velmi prozíravě uvedlo v bodech 3. a 4. o soukromém vlastnictví a hospodářském podnikání myšlenky, které jsou již dnes potvrzovány jako jediné správné pro nejbližší budoucnost, jak dokazuje právě ona snaha o novou strukturu nejvyspělejších zemí Západu. Jen prosím porovnejte. Oba programové body jsou uvedeny hned v záhlaví tohoto článku.

Exil žil od prvního dne v iluzi jakési dynamické, revoluční mafie, přitom se však zalýkal hnilobou vlastní nečinnosti. Místo, aby drobně a platně pracoval, hádál se o to, kdo bude vládnout (pokud onen nezdravý sebeklam velikašství nedokonal již své dílo a nerozložil exilní řady v apatické trosky). To je jistě pohodlnější a není při tom zapotřebí ani prstem houět, ba ani mozek namáhat. A to nejen panstvo v bývalé Radě, ale i panstvo vedle Rady. Dokud jsme těmi, kdo – obrazně řečeno – v Hyde Parku deset let hlásají zlatou pravdu a ukazují správnou cestu, byt i lidem křesťanské a zapávací uší a zarputile zaujatými, dotud je dobře. I volající na poušti je jednou slyšen. Nedopustíme však, aby exil žesedivěl na své bedničky od mýdla v hlášení nesmyslu a marnosti – k nimž patří i vyžívání se v přeludech velikašství a v přeludech o návratu k roku X, nebo aby zklamání nezdravými iluzemi propadl apatii a zrušil veškeru víru ve smysl, život a oběti exilu. A zde se jeví nejen oprávněnost, nýbrž přímo nezbytná nutnost soudržnosti v organizaci, která je životnou, se zdravotním pracovním programem a není jen hrbitvým zklamáním iluzí. V pospolitosti, která má zdravý pracovní program a cíl a která ví, co chce dosáhnout, je nejen síla, nýbrž i život exilu. Samochodci a separovaní jednotlivci nedosáhnou politicky ničeho. Nevzdřízí a sami se ani neubrání útokům nepřátel. Jen zdravá pospolitost naplní páteř a dá sílu a víru do dalšího boje. Takovou českou exilní pospolitostí je právě SCDF, které v současné době zklamáním nezdravých iluzí exilu se může státí pevnou tvří a oporou každému, kdo nechce zradit věceřské a odpasat zítřek. Každému, kdo nemíní malomyslně kapitulovat před komunistickým pochodem, jak to vidíme právě v poslední době v exilu.

Přátelé, podejme si ruce. Jen tak obstojíme a dočkáme!

Fr. Janík-Horák.

MALÝ OZNAMOVATEL

OBJEDNEJTE si zajímavý rozbor titulu a jeho pomocníku na Západě včetně v RFL. Kniha Jos. Kalvody v anglické řeči: „Titoism and Masters of Imposture“ u nakladatelství VANTAGE Press Inc., 120 W. 31st St. New York 1, USA. Cena 5 dolarů.

SLOVNÍKY: Procházkův anglicko-český a česko-anglický za DM 11. – nebo 3 dolary i s postovným. Německo-český příruční slovník od J. Janíky, 3398 stran z r. 1940 za 70 DM. Objednavky řiďte na red. B.

LEVNÝ TISK PRO EXULANTY

Vydavatelstvo BOHEMIA tiskne pro exulanty za zvlášť výhodné ceny letáky, reklamní dopisy, brožury, habilitační nebo doktorské práce, knihy atd., ať již v češtině, angličtině, francouzštině, němčině nebo i v jiné řeči. Využijte tuto výhodnou příležitost a napište nám.

POUŽIJTE NAŠÍ INZERCE

FEJETON

Tábor Valka

Dva hoši baráčníků z Bílé Třemešné, Jarka a Pavel, páslí u chalupníka vždy po škole husy. Za to dostávají krajíc chleba s tvarohem a v sobotu 5 krejcarů k. u. k. hodnoty. Jarka byl chlubitivý mluvka, Pavel opatrný, přemýšlivý a skoupý v řeči.

Jednoho dne přemlouvá Jarka Pavla: „Nech ty husy a půjdeme pást ke dvoru prasata, tam dávají víc!“

„Já nejdu,“ pravil odmítavě Pavel.

„Ty jsi hloupý jako ty husy a nechápeš pokrok,“ káral ho Jarka, načež se sebral a odešel. Tak se rozešli.

Když vyšli školu, Jarka odešel do města učit se zámečnickem a Pavel musel pomáhat doma otci tkalcovstvem. Léta uběhla a oba hoši odešli do světa. Pavel šel do hor, kde pracoval jako tkadlec v továrnách v Semilech, Rokytnici a v Tannwaldě. Později se oženil s německým děvčetem, s nímž se měl upřímně rád, a vyženil domek. Jarka po vyučení odešel do Prahy. Praha ho stála moc peněz. Více, než vydělal. Když už nebylo nikoho, kdo by mu půjčil, odešel do Zlína k Batovi jako mechanik. Tam si namluvil obstarší, bohatou ženu, která ho vydržovala peněží... Časy však nejsou stálé. Přišly zlé doby – II. svět. válka – a Jarka musel zpět do Prahy, kde byl nasazen do municií továrny. Po válce byl Jarka mezi prvními, kteří vstoupili do pohraničí jako zlatokopové. Jako národní správce dokonale zlikvidoval několik německých podniků a když se o jeho hospodaření začala zajímat komunistická policie, tak uprchl za hranice.

A jakým virem života procházel Pavel? Ze strachu před Hitlerem uprchl do svého rodiště. Jeho rodiče již odpočívali na místním hřbitůvku. V obci ho už téměř nikdo nepoznával. „Pane starosto, probíha vás prosím, nechte mne tu s manželkou bydlet –“ úpěnlivě prosil Pavla starostu své rodné obce.

„Chlape jeden, co vás to napadá, co s vámi mám dělat? Celá obec je přelidněná uprchlíky z pohraničí. Jděte, odkud jste přišel. Máte tamodř ženu, máte tam domek a zaměstnání. Tady budeme za chvíli dít všichni bídu!“ – hrubě ho odbýl, ba přímo vyhodil starosta, takže Pavlovi nezbylo nic jiného, než se vrátit do svého domku v zabraném pohraničí. – Však i on se dočkal osvobození. Jenže jak dopadl? Byl zajištěn a obžalován jako německý kolaborant. Proč? Protože měl německou manželku, protože za války bydlel v pohraničí a protože měl hezký rodinný domek k „zabraní“ pro nějakého zlatokopa. Po 4 měsících vyšetřování vazby byl lidovým soudem v Liberci odsouzen k odsunu do sovětské zony Německa. Pavel se však bránil, že je Čech. Nakonec situaci vyřešil tím způsobem, že i se svou ženou uprchl do americké zony Německa.

V den sv. Anny panoval v táboře Valka neobyčejný ruch. Policisté pobíhali s místa na místo, před barákem, kde byla pošta, stál houf lidí. Dva se prali a váleli po zemi, jiní nadávali; jeden křičel: „Zabte ho, louto, už se dost navykrádal balíků a naotvíral dopisy z ciziny, když v nich byly peníze...!“ Jedna ženská tahala druhou za vlasy a zuřivě křičela: „Ty mrcho zlodějská, tys mně ukradla ten svetr na Domově žen!“ O něco dále u jiného baráku stály hloučky lidí. Uvnitř se právě vydával „Taschengeld“, jak se obecně říkalo kapesnému. Poblíž hlavní cesty stály čtyři osoby, smály se a zertovaly; nejvíce řečí z nich měl ten dlouhán v novém, hnědém obleku, který každému dával zvířecí jméno.

V té chvíli přicházely z druhé hlavní cesty od Norimberka směrem k budově vedení tábora dvě utmácené, zvané postavy – muž a žena. Oba dělali dojem tělesné bídý. Vyhříblé, unavené tváře, zakalené oči, obnošené, uprášené šaty. Žena nesla odřenou aktovku a muž malý raneček – celý jejich majetek.

„Jen se podívej, Jarko, kdo to tamhle přichází. To jsou asi nějakí noví poutníci z republiky,“ podotýká jeden ze skupiny čtyř.

„Možná. Vypadají jako sedm drahých let. Musím se na ně podívat,“ odpovídá dlouhán, nazývaný Jarkou.

„Dobře odpoledne,“ váhavě zdraví nový příchozí. „Slyšel jsem, že mluvíte česky –“ „Jarko, vidíš, jak jsem to uhořel, že jdou s druhé strany. Ze kterého kraje přicházejí a jak to tam vypadá?“, táže se zvědavě Jarkův společník.

„Jsem z Liberce,“ odpovíká Pavel – nebot on to byl se svojí manželkou – „ale krajan z Kralodvorská,“ dodatečně prohodil.

„Cože, z Kralodvorská?“, zvědavě se táže Jarka. „Odkud vás jen mám znát... Nejste vy Staťa? Pavel Staťa z Třemešné?“

„Ano, uhořel jste, pane“, překvapeně přikývl Pavel.

Dlouhán mu podává pravici: „Tak buďte vítán mezi námi, kamaráde! A to je jistě manželka“, obrací se k smutné ženě. „Vý tedy taky, milostpaní!“

„Promiňte, drahý pane, ale s kým mám tu čest... nepoznávám vás...“, váhavě se táže Pavel.

Dlouhán se ze široka směje: „Nepoznáváš Jarku Čihláře z Mezihory?“

„Proboha, to jste se ale změnil“, překvapeně poznamenává Pavel.

„To víš, já se měním pořád,“ významně doložil Jarka a rozešli se.

Pavel i s manželkou byli v kanceláři vedení tábora vícekrát vyslýcháni a nakonec ubytováni v cikánském baráku, kde byl Kysela „blockleitem“. Jídlo dostávali z kuchyně a jednou za měsíc kapesné.

A tak plynul bezútesný táborový život. Po večerech se Pavel občas stýkal s Jarkou a naslouchal jeho radám, co by se mělo podnikat. Jednou Jarka přišel s návrhem, že spolu založí spolek.

„Jaký spolek? A kde vezmeš členy?“ – namítá Pavel.

„Jednoduchá věc. Copak jsme tu sami? Já a ty a Vašek Kosiaův jde taky s námi. Já budu předsedou, Vašek jednatel a tebe uděláme pokladníkem. Budeš pro nás vybírat příspěvky. Dáme to na buben a už to pojede. Dáme tomu název „Emigrační korporace“ a lidé budou na to skákat jako mouchy na lep,“ vyložil Jarka svůj plán.

Stalo se, jak Jarka předpověděl. Přece se našlo několik hlupáků, kteří dávali 20 peníků na spolek – a už bylo na cigarety. Pavel šel pokladnu mu svěřenou, kde jen mohl. Ale Jarka ty marky nemohl vidět. Stále spekuloval, jak je dostat do svých rukou.

„Jaký je stav pokladny?“ – táže se předseda ve schůzi.

„43 marek 27 peníků,“ odpovídá pokladník Pavel a prohlíží popsaný kus papíru před sebou.

„To je výborné,“ říká předseda. „Jako dobrý spolek musíme mít také prapor a proto navrhuji, aby se ty peníze na ten účel uvolnily. Pane jednatele, nechte o tom hlasovat!“

Předseda a jednatel byli jedna ruka. Jednatel se ujal slova a v dlouhém a vyčerpávajícím referátu vyzvedl důlnost a nesmírnou, ba historickou důležitost praporu pro jejich spolek. Odhlasovalo se to pěti hlasy proti dvěma a pokladník musel s těžkým srdcem vydat předsedovi pokladní hotovost. – A co se stalo? Pan předseda přišel noci roztočil peníze v liteské kabině a bylo po praporu i po spolku. Nakonec nadával jeden na druhého, že je lump a celá aféra byla za měsíc zapomenuta.

Pavel vyemigroval do Kanady, kde má dnes od vlády na splátky malou farmu. Byl jsem ho nedávno navštívil. Jarka se chtěl dostat do „Svobodné Evropy“ v Mnichově. Co nyní dělá, nevím. A Vašek je ještě stále ve Valce, kde sbírá staré odpadky. H. P., New York.

(Pozn. red.: Události jsou prožité, jména jsou smyšlená.)

PRO ČESKÉ KUCHAŘKY

Smaženky z těstovin: Uvařené široké nudle nebo říčky dáme zcezené, ještě teplé do pekáče ve vrstvě asi 2 cm vysoké. Zatříme je prkénkem a necháme do druhého dne. Těstoviny se slepí a vytvoří pevnou hmotu. Druhý den je vyklopíme na prkénko, napečeme na čtverce nebo obdélníky a obalujeme v mouce, rozšlehaných vejcích a ve strouhané housce. Smažíme je stejně jako říčky po obou stranách. Podáváme buď s dušenou zeleninou nebo se salátem. Kdo rád, může mít smaženky rovněž na sladko. Horké smaženky se mohou polít vanilkovým krémem nebo pocukrovati a podávati s kompotem.

Oznámení čtenářům

Ceny jednotlivého čísla „Bohemia“: v Německé spolk. republice DM –70, v USA a v Kanadě 50 centů, v Anglii 1 sh a 3 pence, v Austrálii 1 sh a 10 penci, v Rakousku 4 sch. a ve Francii 70 frs. – Předplatné na celý rok s poštovným: Německá spolková republika DM 9.24, USA a Kanada 24 dolarů (při placení šekem 3.– dolary), Anglie 17 sh., Austrálie 1 L 5 sh., Rakousko 55 sch., Francie 960 frs. V Německu je možno předplatné zaslat prostřednictvím pošt. šekového úřadu a to na konto číslo: 132-403, Postcheckamt Köln. Jinak je předplatné možno poukázati na naše bankovní konto: Sparkasse der Stadt Köln, Zweigstelle Ehrenfeld (8), Konto Nr. 737.

BOHEMIA, list Českých demokratických federalistů, vychází jednou měsíčně. Redakce: Köln-Ehrenfeld, Hansemannstr. 54-58, telefon 558 38. Návětní hodiny: pondělí – pátek od 14 do 15 hodin. Vedoucí redaktor o odpovědný zástupce listu Fr. Janík-Horák. Majitel a vydavatel V. Peckalický. Příspěvky se nevracejí a nehonorují. Podpsané články, uveřejněné v listě, nemají být vždy míněny redakce. – Toto číslo bylo vydáno dne 30. srpna 1958. Tiskem vlasním.